

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Katedra žurnalistiky

Srovnání titulků serverů Novinky.cz a České Noviny.cz z hlediska jazykové expresivity u identických témat domácího zpravodajství

Headline comparison of online news sites Novinky.cz and ČeskéNoviny.cz in terms of expressive language used in identical topics of domestic news

Bakalářská diplomová práce

Kamil Polko

Vedoucí práce: Mgr. Viktor Jílek, PhD.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedených pramenů a literatury. Práce má 72 038 znaků.

V Olomouci dne 21.srpna 2012

.....

Kamil Polko

Na tomto místě chci poděkovat vedoucímu práce panu Mgr. Viktoru Jílkovi, PhD. Za jeho rady, podněty, připomínky, ochotu a shovívavost.

ABSTRAKT: Tato bakalářská práce se zaměřuje na titulky domácího zpravodajství serveru Novinky.cz a zpravodajského serveru ČeskéNoviny.cz, což je zpravodajský server České tiskové kanceláře, a jejich srovnání z hlediska užití míry a prostředků jazykové expresivity u identických témat. Vychází z předpokladu, že nejčtenější český zpravodajský server Novinky.cz bude co do počtu expresivních prostředků převyšovat server ČeskéNoviny.cz, také proto, že Česká tisková kancelář je ze zákona povinna vyhýbat se hodnotícím informacím: expresivita je nutně hodnotícím prostředkem vyjádření, vyjadřuje citový postoj. V teoretickém rámci se zaměřuje na expresivitu, specifika internetové (online) žurnalistiky a jejích titulků. Ve sledovaném dvouměsíčním vzorku titulků domácího zpravodajství byla identifikována všechna identická témata. Následně proběhla analýza užitých prostředků jazykové expresivity. Praktická část této bakalářské práce prezentuje výsledky této analýzy, autor proti sobě staví kontrastní užití expresivní/neexpresivní titulek a ukazuje tak na praktický rozměr konečné podoby titulku z hlediska rozdílného užívání této specifické jazykové kategorie.

KLÍČOVÁ SLOVA: jazyková expresivita, titulky, internetové zpravodajství, srovnání, Novinky.cz, ČeskéNoviny.cz

ABSTRACT: This bachelor thesis deals with the domestic news headlines of online news site Novinky.cz and ČeskéNoviny.cz, which is the online news site of Czech Press Agency. It compares these headlines in terms of quantity and types of used expressive language in headlines dealing with identical topics. It works on the assumption that server Novinky.cz, the most read online news site in the Czech Republic, will exceed ČeskéNoviny.cz in terms of quantity of expressive components. This assumption is also based on the fact that the Czech Press Agency is regulated by law and is constrained from using assessing and evaluation. Expressivity in language is inevitably evaluating: it demonstrates an emotional, volitional standpoint. Theoretical framework of this thesis deals with expressivity, specifics of internet (online) news and internet news headlines. All identical topics were identified in the two month sample of domestic news of the aforementioned online news sites. Subsequently all headlines of these identical news were analyzed. The practical part of this thesis presents results, contrasting examples of expressive and non-expressive identical topics are used as a demonstration of the practical dimension regarding final shape of these headlines with respect to different approaches in using this specific category of language.

KEY WORDS: expressive language, headlines, internet news, comparison, Novinky.cz, ČeskéNoviny.cz

Obsah

ÚVOD	7
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Internetová žurnalistika: vymezení pojmů	10
1.1. Seriózní zpravodajství na internetu	11
1.2. Specifika internetového zpravodajství.....	11
1.2.1. Hypertext	13
1.2.2. Interaktivita.....	13
1.2.3. Disponibilita v čase a prostoru	14
1.2.4. Další specifika internetového zpravodajství.....	15
2. Titulky	16
2.1. Titulky internetové žurnalistiky	17
3. Expresivita.....	20
3.1. Expresivita, emocionalita	21
3.2. Expresivita v jednotlivých jazykových rovinách.....	21
3.2.1. Expresivita v rovině fonetické a fonologické.....	22
3.2.2. Expresivita v rovině morfologické	22
3.2.3. Lexikální expresivita	22
3.2.3.1. Lexikální expresivita inherentní	23
3.2.3.2. Lexikální expresivita adherentní	24
3.2.3.3. Lexikální expresivita kontextová.....	25
3.2.4. Syntaktická expresivita.....	26
3.3. Expresivita dle citového příznaku	31
3.3.1. Slova s kladným citovým příznakem	32
3.3.2. Slova s negativním citovým příznakem	32
PRAKTICKÁ ČÁST	34
4.1. Stručná charakteristika sledovaných periodik	35
4.2. Východiska z teorie expresivity pro analyzovaný vzorek.....	35
4.3. Expresivita v titulcích sledovaných serverů	37
4.3.1. Inherentní lexikální expresivita	37
4.3.2. Adherentní lexikální expresivita.....	38
4.3.3. Kontextová lexikální expresivita.....	39
4.3.4. Syntaktická expresivita.....	40
4.3.5.1. Expresivita s kladným citovým příznakem	41
4.3.5.2. Expresivita s negativním citovým příznakem	42
ZÁVĚR	43

Úvod

Internetová žurnalistika prošla po mnoha stránkách od svého vzniku výraznými změnami. Jedná se o disciplínu, která se vyvinula velice rychle a dynamicky. Dnes je považována za důležité odvětví žurnalistické profese.¹ Přesto je stále nedostatek, a to zejména v českém kontextu, teoreticky zaměřených prací detailněji postihujících jednotlivé faktory produkce mediálních sdělení na internetu.

Relevantní literatura pokrývající výrobní faktory mediálních produktů tištěných může pomoci s výkladem elementárních principů internetové publikace, ale ne vždy je to možné. Vzhledem k dynamičnosti a komplexnosti tohoto segmentu mediální produkce je náročné poskytnout ucelený a univerzální výklad obecně platných principů internetové žurnalistiky.²

Oblastí, která byla léta teoreticky poněkud opomíjena (jejíž mapování však přeci jen v poslední době prochází rozvojem³), je jazyk internetové žurnalistiky a jejích titulků. Komplexní jazyková analýza online zpravodajství jako takového se jeví poněkud komplikovanou zejména s ohledem na enormní množství produkovaných komunikátů vysoce různorodými médii.

Jazykovou stránku titulků psané žurnalistiky rozebral zejména Jaroslav Bartošek v devadesátých letech, v té době však byla internetová žurnalistika v České republice teprve v počátcích, s minimálním počtem potenciálních i aktuálních příjemců.⁴ Poznatky bádání z oblasti jazyka titulků žurnalistiky psané však lze do jisté míry aplikovat i na oblast internetové žurnalistiky, některé principy tvorby komunikátů pro prostředí internetového zpravodajství zůstanou zachovány: například snaha zaujmout čtenáře prostřednictvím atraktivního titulku, přimět jej k přečtení textu a odpovídající jazykové realizace těchto zásad. Na druhé straně je důležité zdůraznit, že je k dispozici pouze

¹ Vojtěch Bednář, *Internetová publicistika*, Praha 2010, s. 9.

² Tamtéž.

³ Problematikou se v posledních letech zabývalo několik diplomových prací. Například FELCMANOVÁ, Lucie. *Jazyková kultura zpravodajských serverů*. Brno, 2006. Nепublikovaná bakalářská diplomová práce. Masarykova Univerzita. RUCKÁ, Markéta. *Lexikální expresivita v novinových titulcích*. Olomouc, 2010. Nепublikovaná magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého. ALBRECHTOVÁ, Barbora. *Funkce titulků v on-line žurnalistice*. Olomouc, 2011. Univerzita Palackého. HEJBALOVÁ, Lucie. *Jazyk titulků domácího zpravodajství serveru Novinky.cz*. Brno, 2009. Nепublikovaná bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita. V období těsně před dokončením této práce též VOLF, Josef. *Expresivita v současném novinovém titulků*. Plzeň, 2012. Nепublikovaná nepublikovaná bakalářská diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni., MAREŠ, Václav. *Vyjadřování expresivity v současných internetových bulvárních denících*. Plzeň, 2012. Nепublikovaná nepublikovaná bakalářská diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni.

⁴ První poskytovatelé internetového připojení, a s nimi i první internetová média, se objevili na českém trhu až v roce 1995. Milan Šmíd, *Česká média 1995-2005 – léta technického pokroku a zraní*. In: Kolektiv autorů, *Deset let v českých médiích*, Praha 2005, s. 27.

několik odborných zdrojů týkajících se zpravodajství a titulků online zpravodajských textů. Chybí také empirická data u jednotlivých periodik a konkrétních segmentů jejich produkce (tématicky i časově vymezených). Svou prací tak chci přispět důležitým způsobem k lepšímu uchopení této problematiky.

Zkoumanými periodiky jsou zpravodajský portál Novinky.cz, jehož provoz je spojený s deníkem Právo a vyhledávacím serverem seznam.cz, a zpravodajský server České tiskové kanceláře ČeskéNoviny.cz. Základem práce je kvantitativní obsahová analýza titulků všech společných témat domácího zpravodajství (uveřejněného a dostupného zpětně z rubriky domácí/domov) těchto serverů v období od 1. února 2012 do 1. dubna 2012 z hlediska jazykové expresivity a jejich následná komparace.

Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části se zaměřuji na jazykovou expresivitu, specifika internetového zpravodajství a jeho titulky obecně. V praktické části pak proti sobě stavím u jednotlivých typů expresivity příklady z analyzovaného vzorku, u identických témat ilustruji polaritu expresivní / neexpresivní (expresivně bezpříznakový, neutrální).

Identickými tématy rozumím zpravodajské texty (resp. jejich titulky) pokrývající události, jevy a situace s co nejvyšší možnou mírou podobnosti. Tuto míru podobnosti dále neklasifikuji dle dílčích kritérií, případné sporné případy doplňuji vysvětlením důvodů pro zařazení do analyzovaného vzorku. Autoři textů se někdy u stejných událostí (například tiskové konference předsedy vlády) rozhodli v titulku akcentovat jinou významovou složku dané události, jinou myšlenku, informaci atd., a to i v případě zpráv, které Novinky přebíraly od České tiskové kanceláře. Pro potřeby práce je důležité hledisko jazykové expresivity, nikoli konkrétní individuální přístup pro tvorbu titulků z hlediska obsahového. Jako společná témata tedy zahrnuji i titulky textů, jež zdánlivě nesou úplně jinou informaci, důležité je, že se vztahují ke stejné události.

V praktické části se zaměřuji pouze na titulky, nesleduji zpravidla korelaci mezi titulkem a textem,⁵ také vzhledem k prostředí online žurnalistiky, kde titulek hraje zcela zásadní roli pro přečtení daného textu.⁶ Velké množství čtenářů pracuje hlavně a (někdy pouze) s titulkem. Špatně napsaný titulek pak od přečtení článku odrazuje (což může mít pro dané internetové periodikum velice neblahý důsledek: odliv čtenářů). Internetová

⁵ Tuto korelaci sleduji pouze v případech, kde je to nutné k rozhodnutí, zda se jedná o identické téma, či nikoli. Podobně postupuji i tehdy, pokud je to nutné k přesnému určení konkrétního typu expresivity, především lexikální expresivity kontextové.

⁶ Viz dále podkapitola Titulek v internetové žurnalistice.

média tak přirozeně kladou důraz na zpracování titulku, některá mají dokonce manuály pro jejich tvoření, mezi taková média patří i server Novinky.cz.⁷

Analýzou uvedených dat chci zjistit, zda se jazyková expresivita v titulcích zkoumaných periodik v daném časovém výseku vyskytuje, a pokud ano, v jakém množství a jaké konkrétní prostředky jsou užívány nejčastěji. Výzkumem chci také ukázat, do jaké míry se populární server Novinky.cz uchyluje k vyjádření emocionálního, expresivního stanoviska v jazykové rovině,⁸ a porovnat jeho přístup se způsobem práce serveru ČeskéNoviny.cz, který prozatím z podobného hlediska analyzován vůbec nebyl.

Předpokládám, že i přes specifika a dynamiku internetového prostředí, požadavky a charakteristické rysy modelového čtenáře⁹ se server Novinky.cz uchyluje k expresivitě u méně než poloviny textů, zatímco u serveru ČeskéNoviny.cz bude výskyt expresivního příznaku zcela minimální (méně než pět procent).¹⁰ Expresivita však nutně vyžaduje a vyjadřuje hodnocení. U serveru Novinky.cz budou tedy hodnotící (a tedy i expresivní) jazykové prostředky porušením zpravodajské normy, u zpravodajského serveru České tiskové kanceláře je však užití expresivních jazykových prostředků porušením právní regulace.

U identických témat chci ukázat na rozdílný způsob zpracování titulku a postavit dvojice proti sobě s ohledem na užití nositele expresivního příznaku. Excerpovaný materiál je analyzován v souladu s teoretickým rámcem jazykové expresivity, její klasifikace, možných prostředků a jejich uplatnění v jednotlivých jazykových rovinách. Přiložený zkoumaný vzorek umožňuje blíže nahlédnout, nakolik se premisa naplnila a v jakých případech, zároveň ukazuje případy, kdy byly titulky obou serverů jazykově neexpresivní, a rovněž případy, kdy byla premisa vyvrácena (k expresivitě se uchýlily pouze ČeskéNoviny).

⁷ Editoři Novinek poskytli interní manuál pro tvorbu titulků Barboře Albrechtové pro potřeby již zmíněné bakalářské práce Funkce titulků v on-line žurnalistice.

⁸ To, že má jazyková expresivita obecně vliv při snaze přimět čtenáře k přečtení textu se snažila v poslední době ukázat ve své diplomové práci například Barbora Albrechtová. Poznámka: Uvědomuji si limity zkoumaného vzorku pro potřeby této práce (časové období, příslušnost do rubriky domácí).

⁹ Viz poznámka 7.

¹⁰ Pochopitelně zde mám na mysli počet expresivních titulků v rámci možností zkoumaného segmentu pro potřeby této práce (nikoli třeba celoroční produkci). Dále je třeba podotknout, že neutrální vyjadřování bez citového hodnocení by mělo být ve zpravodajství obecně samozřejmostí, vzhledem k požadavkům zpravodajské normy, snaze o objektivitu, resp. informační kvalitu. Novináři se však při své každodenní praxi od normy z různých důvodů odchylojí. Jedním z nich je i fakt, že zpravodajská norma není vynutitelná, objektivita jako taková je spíše teoretický koncept. Více viz Trampota, Zpravodajství, Praha 2006, s. 140.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Internetová žurnalistika: vymezení pojmů

Vzhledem k často matoucímu a synonymnímu užívání pojmů internetová žurnalistika, online žurnalistika, digitální žurnalistika, internetová publikace, webová publicistika/žurnalistika a někdy dokonce i internet a web, je vhodné terminologicky internetovou žurnalistiku/on(-)line žurnalistiku a pojmy s ní úzce související vymežit.

Jaroslav Bartošek rozumí **on-line**¹¹ **žurnalistikou** „nepřetržitou tvorbu a okamžitou distribuci (příjem) mnoha typů sdělení od zdrojů (vydavatelů) přes počítačové sítě k příjemcům; ti mohou na sdělení okamžitě reagovat nebo je publikovat dál.“¹²

Často se také objevuje a užívá spojení **digitální žurnalistika**. Digitální (od anglického slova *digit* neboli jednotlivá arabská číslice) je „v užším významu „charakteristika elektronického procesu, který zpracovává informaci v bitech (bit neboli binary digit), které jsou v podstatě číslicemi dvojkové soustavy“ (protikladem digitálního je pak analogový).¹³

Jak uvádí Kawamoto, definovat digitální žurnalistiku bylo a je obtížné, vzhledem k neustálému vývoji a technologické inovaci, což v českém kontextu zdůrazňuje zejména Vojtěch Bednář. Kawamoto nabízí definici digitální žurnalistiky jakožto „využití digitálních technologií k vyhledávání, produkci a distribuci zpráv a informací publiku se zvyšující se počítačovou gramotností.“¹⁴

Bednář pak užívá spojení **internetová**¹⁵ **žurnalistika** (která bývá často označována právě jako on-line žurnalistika¹⁶), internetová publicistika a webová¹⁷ publicistika jako

¹¹ (z anglického „přímé spojení“) znamená ve výpočetní technice „přímé napojení na hlavní počítač poskytující službu. Ve sdělovací technice pak způsob přístupu k datům uloženým v databance prostřednictvím drátového přenosu (telefonní linka, kabel) z účastnického koncového zařízení (obvykle počítač, případně televizor s přídatným zařízením), přičemž účastník je s databankou v interaktivním spojení a může data vyhledávat dle své vlastní potřeby.“ Mike Ward, *Journalism Online*, Oxford 2001, s. 10. Překlad Kamil Polko.

¹² Jaroslav Bartošek, *Základy žurnalistiky*, Zlín 2004, s. 29.

¹³ Šmíd, *Stručný slovník elektronických médií*, Praha 1995.

¹⁴ Kevin Kawamoto, *Digital Journalism: Emerging Media and the Changing Horizon of Journalism*, Lanham 2003, s. 4. Překlad Kamil Polko.

¹⁵ Internet je „celosvětový systém propojení počítačových sítí, které jsou schopny si navzájem vyměňovat data na základě jednotného protokolu TCP/IP (Transmission control over Internet protocol).“¹⁵ Šmíd dále zdůrazňuje, že slovo internet je (nebo alespoň často bylo) používáno jako synonymum pro otevřenou počítačovou síť komerčního charakteru. Milan Šmíd, *Stručný slovník elektronických médií*, Praha 1995.

¹⁶ Milan Šmíd, *Zpravodajství internetové žurnalistiky*. In: Kolektiv autorů, *Zpravodajství v médiích*, Praha 2005, s. 98.

¹⁷ Web je pak jednou z aplikací internetu, rozhraní, které umožňuje lidem vyměňovat si data, texty, obrázky, video, audio aj. na internetu. Šmíd, *Stručný slovník elektronických médií*, Praha 1995.

synonyma s ohledem na praktický rozměr publikování textů na internetu, respektive na webu, přičemž osobně užívá zejména spojení webová publicistika.¹⁸

1.1. Seriózní zpravodajství na internetu

Zpravodajství obecně je základem žurnalistiky, jeho posláním je informovat o aktuálních událostech.¹⁹

Zpráva je pak „sdělení o tom, co se právě stalo, co se právě děje, co se má stát a co se v rozporu s očekáváním nestalo. Vedle událostí zprávy líčí také jejich důsledky, reakce a souvislosti, a to vše personifikovaně – na lidech, kterých se události dotýkají.“²⁰

Tato práce se zabývá analýzou seriózních médií, je tedy hodno stanovit, co to seriózní zpráva je. Podle Bartoška taková zpráva „pohotově přináší věcnou informaci o aktuální události. Má pojednávat o její podstatě a být významná, aby sloužila k orientaci a k rozhodování. Událost má být podána v potřebných souvislostech a má obsahovat vícestranné (vyvážené, opozitní, někdy až konfliktní) aspekty. Dobrá je taková zpráva, která aktivizuje adresáty, kvalitní zpráva je včasná, nepřichází příliš brzy, ani pozdě.“²¹ Toto poslední kritérium je nicméně v kontextu internetové produkce zpráv poněkud redefinováno.²² Kvalitní seriózní zpráva by tak či onak měla dodržovat normy žurnalistické etiky.²³

Je nicméně otázkou, nakolik lze širěji obsahy zpravodajství jednotlivých portálů považovat za skutečně seriózní a jak definovat kritéria serióznosti jakožto obecné kategorie v kontextu vysoce proměnlivého internetového prostředí. Tato problematika však spadá nad rámec předkládané práce.

1.2. Specifika internetového zpravodajství

Při analýze internetového zpravodajství je třeba přihlídnout ke specifickým, které vyplývají zejména z technologických determinant, ale také ze způsobu zpracování žurnalistické informace pro webovou publikaci. Ačkoli základní principy zpravodajské tvorby pro web zůstávají relativně stejné, existují další specifické faktory, které výslednou

¹⁸ Bednář, cit. dílo, s. 10.

¹⁹ Bartošek, cit. dílo, s. 50.

²⁰ Tamtéž.

²¹ Tamtéž.

²² Viz dále podkapitola Titulek internetové žurnalistiky/Specifika internetové žurnalistiky.

²³ Bartošek, cit. dílo, s. 50.

podobu zpravodajských (práce se zaměřuje na zpravodajské titulky) textů (počínaje titulkem) ovlivňují.

V českém prostředí, jak již bylo řečeno, prozatím chybí teoreticky ukotvená publikace (monografického charakteru) shrnující poznatky oblasti internetového zpravodajství. Bednář však píše, že tato oblast mediální produkce pozvolna vyzává a začíná být možné ji komplexněji teoreticky uchopit.²⁴ V dílčích statích se specifikům internetové žurnalistiky věnovali například Šmíd a Javůrek.

Podle Šmída na řešení otázky, „zda a jak se internetová žurnalistika odlišuje od žurnalistiky v tradičních médiích (tedy takových, jež nejsou šířena prostřednictvím internetu), existuje více pohledů podle toho, jaké kritérium a jaký pohled zvolíme.“²⁵

Především co se týče obsahu, platí pro internetovou žurnalistiku podobná pravidla jako pro žurnalistiku psanou, rozhlasovou a televizní. „Dalo by se tedy říci, že internetová žurnalistika se liší pouze vnějškově, svojí formou. Na druhé straně není pochyb o tom, že tato specifická forma, do níž se žurnalistický produkt v multimediálním prostředí převádí, jakožto i způsob jeho distribuce, který nemá v tradičních médiích obdoby, nemůže zůstat bez vlivu nejen na metody práce, které internetový žurnalista používá, ale i na vnitřní obsah internetového zpravodajství.“²⁶

V této práci se zabývám zpravodajskými servery Novinky.cz a ČeskéNoviny.cz. Ani jeden z nich není takzvaným zrcadlem, tedy pouhou kopií psané podoby periodika (charakteristika obou periodik viz dále), byť jsou Novinky propojeny s vydáváním deníku Právo a některé z jeho textů se tak objevují ve zpravodajství novinek.²⁷ Šmíd říká, že chtějí-li internetová média být něčím víc, než jen pouhým převedením obsahu do digitální podoby, která je všem přístupná prostřednictvím internetu on-line, měla by využívat specifiky internetového prostředí. Tato specifika se projevují především v **hypertextovém formátu internetové zprávy**, se kterým úzce souvisí další prvek – **interaktivita**, a ve způsobu její distribuce, tj. v její **disponibilitě v čase a prostoru**.²⁸ Bednář pak připojuje, že internetová žurnalistika probíhá v reálném čase, srovnání s konkurencí je bezprostřední a její obsahy jsou dostupné na jednom místě.²⁹

²⁴ Bednář, cit. dílo, s. 10.

²⁵ Šmíd, Zpravodajství internetové žurnalistiky, s. 98.

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Interní mechanismus tohoto propojení nesleduji, zabývala se jím například Hejbalová: HEJBALOVÁ, Lucie. *Titulky domácího zpravodajství serveru Novinky.cz ve srovnání s titulky deníku Právo*. Brno, 2010. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně. Poznámka: Práce nebyla obhájena.

²⁸ Šmíd, Zpravodajství internetové žurnalistiky, s. 99.

²⁹ Bednář, cit. dílo, s. 29-30.

1.2.1. Hypertext

Hypertext je nástrojem umožňujícím rychlou orientaci a navigaci v obrovské množině nejrůznějších informačních souborů umístěných na síti, které jsou identifikovány jednotným „lokátorem“ URL (Uniform Resource Locator).³⁰ „K základním charakteristikám hypertextu patří skutečnost, že není utvářen lineárně a „čtenáři“ není prezentován sekvenčně, ten si jednotlivé bloky může vyvolávat a kombinovat dle své potřeby a dle svého vlastního zájmu.“³¹ Schopnost hypertextu odkazovat tedy dává internetovému žurnalistovi velké možnosti rozšiřovat zpravodajskou informaci o další informace a sdělení. „Autor zprávy tak může čtenáře odkazovat na zdroje a prameny, z nichž zpráva vychází, buď tím, že je sám na své webové stránky umístí nebo hypertextovým odkazem čtenáře na takové zdroje a prameny upozorní.“³² Internetová žurnalistika tedy může kdykoli čtenáře odkázat na archivní zdroje, zajímavosti, jiné texty obsahově související apod.

Hypertext je dle Bednáře též ideálním prostředkem k udržení čtenáře na dané stránce, podněcuje ho k otvírání nových textů. To však může žurnalistům též práci komplikovat, nevhodně zvolený odkaz nebo jeho absence prozrazuje nepřipravenost autora nebo celého média, což může vést k nežádoucí kompromitaci.³³

1.2.2. Interaktivita

S hypertextem úzce souvisí **interaktivita** prostředí internetové žurnalistiky, tedy „vlastnost, kterou ostatní média dosahují jen obtížně a ve výjimečných případech (například rozhlasové a televizní pořady, do nichž telefonicky vstupují posluchači a diváci).“³⁴

Mezi takové nástroje, které obohacují prostředí internetové žurnalistiky interaktivním prvkem patří zejména možnost získat okamžitý ohlas, neboli **zpětnou vazbu**, na zveřejněný materiál, prostřednictvím e-mailu, diskuse pod zprávou apod. Dále je tu možnost nabízená čtenáři, aby ohodnotil kvalitu či popularitu nabízeného materiálu, výsledky se průběžně zveřejňují.³⁵

³⁰ Tamtéž.

³¹ Šmíd, *Stručný slovník elektronických médií*, Praha 1995.

³² Šmíd, M., *Zpravodajství internetové žurnalistiky*, s. 99, 102.

³³ Bednář, V., *Internetová publicistika*, s. 30.

³⁴ Tamtéž, s. 105.

³⁵ Tamtéž.

V počátcích průlomu internetové žurnalistiky se mělo za to, že právě interaktivita bude hlavní výhodou on-line publikace oproti tištěným médiím. Podle Šmída však této možnosti využívá jen minimální část auditoria. „Speciálně u internetu se většina konzumentů zaměřuje spíše (z hlediska interaktivity) na nejrůznější diskusní skupiny typu Bulletin Board Service nebo na tzv.chaty (skupinové diskuse vedené na internetu v reálném čase), než na internetová periodika.“³⁶

Vojtěch Bednář interaktivitu považuje za jeden ze základních znaků internetové žurnalistiky. Dodává, že „se čtenářovou interakcí se při tvorbě obsahů počítá, je přirozenou součástí procesu. Čtenáři se mohou na tvorbě obsahu spolupodílet, vyžadují však dohled a moderování.“³⁷ Takto se například zabraňuje vulgárním nebo rasistickým komentářům.

1.2.3. Disponibilita v čase a prostoru

Postupně se však ukázalo, že „hlavní předností internetové žurnalistiky je **disponibilita v čase a prostoru**, žádné jiné médium nepřekonává čas a prostor tak jednoduše jako internet.“³⁸

Celosvětový charakter internetové komunikace poskytuje dle Šmída internetové žurnalistice nepřehlédnutelnou výhodu, která byla dříve vyhrazena jen informačním agenturám a bohatým médiím v oblasti tisku, rozhlasu a televize, tedy možnost mít korespondenty po celém světě. Každé internetové médium tak získává možnost informovat o tématech přesahujících lokální rozměr (v souladu s tématickým a obsahovým zaměřením daného periodika).³⁹

Ještě významnějším prostředkem je pak disponibilita v čase, internet může zprostředkovat informace o událostech v reálném čase, prostřednictvím přenosu obrazu i zvuku (podobně jako televize), s tou výhodou, že příjemce nemusí čekat až na danou událost přijde řada ve zpravodajské relaci a obsah si může kdykoli vyvolat zpětně na obrazovku. Příjemce též může informační pozadí dané události rozšířit právě prostřednictvím zmíněného hypertextu.

Úspěšná jsou pak taková internetová média, která dokáží co nejrychleji aktualizovat informace o událostech, a která jsou v jejich prezentaci pokud možno nejpohotovější.⁴⁰

³⁶ Šmíd, Zpravodajství internetové žurnalistiky, s. 105-106.

³⁷ Bednář, cit. dílo, s. 29-30.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Šmíd, Zpravodajství internetové žurnalistiky, s. 106-107.

1.2.4. Další specifika internetového zpravodajství

Další důležité znaky internetové žurnalistiky oproti té tradiční uvádí v novější práci Vojtěch Bednář. Za jeden z hlavních aspektů považuje fakt, že žurnalistika internetová je **žurnalistika v reálném čase**. Podle Bednáře se způsob tvorby a publikace obsahu internetových médií podobá více zpravodajským televizním stanicím než tištěným deníkům. „Informace se publikují de facto v reálném čase (s minimální technologickou prodlevou) a po publikování musí být aktualizovány. Weboví žurnalisté mají minimální prostor pro odpočinek a pro korekci případných chyb.“⁴¹

Čas je vyhraněným profesním tlakem pro internetové žurnalisty, v titulcích se tedy objevují například chyby nebo hovorové výrazy i kvůli tomu, že mají často producenti textů minimální prostor pro přípravu, promyšlení textu a případnou korekci.

Jako důležitý faktor produkce internetových žurnalistických textů dále Bednář identifikuje fakt, že **srovnání s konkurencí je bezprostřední**. „Na rozdíl od diváka televize může čtenář na internetu sledovat více médií současně, tak vzniká neustálé srovnávání médií mezi sebou.“ Uživatelé internetu jsou podle něj nevěrnými zákazníky, to se pochopitelně týká i internetových médií.⁴²

Tento poznatek může do určité míry objasnit, proč některá média volí expresivní prostředky v titulcích pro maximalizaci atraktivity pro příjemce, respektive jak často se k tomuto prostředku upoutání pozornosti uchylují. Například podle Adama Javůrka je však lepší volit titulky méně nápadné, které něco zatajují (viz dále Titulek internetové žurnalistiky).

Je také třeba zdůraznit, že všechny informace jsou v prostředí internetové žurnalistiky **na jednom místě dohromady**. „Moderní žurnalistika si nevystačí s jedním druhem obsahu, kombinuje text se zvukem, videem, interaktivní infografikou a celou řadou dalších formátů. Pouze s textem již nelze vyjít a pokusy o přesunutí konvenčních elektronických médií do webového prostředí se ukázaly jako nepříliš funkční.“⁴³ Podle Bednáře je kombinace formátů, která byla dříve považována za kacírství jednou ze základních kompetencí internetového žurnalisty.⁴⁴

⁴¹ Bednář, cit. dílo, s. 29.

⁴² Tamtéž.

⁴³ Tamtéž, s. 30.

⁴⁴ Tamtéž.

2. Titulky

Titulek (z latinského *titulus*, což znamená nápis, nadpis) je u většiny tiskovin hlavním poutačem, který svým ztvárněním a umístěním zásadně ovlivňuje působení dané tiskoviny.⁴⁵ Novinové titulky upoutávají pozornost čtenářů ke článkům a jsou složkou výtvarné hodnoty periodika.⁴⁶

Beránková už v sedmdesátých letech psala, že čtenář „obvykle přehlédne celé číslo. První, co si přečte jsou titulky, podle nich si zpravidla vybere zprávu, která ho zaujala dle názvu titulku.“⁴⁷ Tento princip zůstává zachován do značné míry i pro titulek žurnalistiky internetové.

Výsledky Eye Track studie, vydané Poynter Istitutem roku 2000, která se zabývala chováním čtenářů při vstupu na webovou stránku, vyplynulo, že prvním, čeho si čtenáři všímají, jsou titulky. Fotografie a další grafické prvky jsou až na druhém nebo třetím místě, i přes to, že u tištěných periodik byly vždy tím hlavním, co mělo poutat čtenářovu pozornost.⁴⁸ Těžištěm jsou podle Javůrka první dvě slova titulku, ty musí zaujmout a přimět k přečtení.⁴⁹

Bartošek rozděluje titulky podle **typů** na krátké (do čtyř slov) nebo dlouhé, statické a dynamické (podle absence či přítomnosti slovesa v určitém tvaru), obecné a konkrétní titulky, věcné a obrazné, tematické, rematické a tematickorematické (podle absence či přítomnosti východiska, neboli rématu výpovědi a tématu, neboli jádra výpovědi).⁵⁰

Podle Beránkové mají titulky **funkce** orientační, jak ve vztahu k novinám jako celku, tak k obsahu jednotlivých textů. Titulky dále upoutávají čtenářovi pozornost, čímž na něj působí, přesvědčují, ovlivňují.⁵¹ Macháčková dále vyděluje funkce poutací (nebo též nadpisovou, nápisovou), informační, agitační, hodnotící. Jednotlivé funkce mají pak míru uplatnění podle adekvátních žánrů, funkce hodnotící a agitační bude podle ní převládat v publicistice, informační u zpravodajských textů. Přidává, že titulky by měly být

⁴⁵ Barbora Osvaldová a kol. Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace, Praha 2007, s. 219.

⁴⁶ Bartošek, Základy žurnalistiky, Zlín 2004, s. 78.

⁴⁷ Eva Beránková, Titulek. In: Novinářské žánry, Praha 1973, s. 102.

⁴⁸ Ward, cit. dílo, s. 103. Překlad Kamil Polko.

⁴⁹ Adam Javůrek, Základy online žurnalistiky. In Mediální teorie a praxe, Olomouc 2008, s. 43.

⁵⁰ Bartošek, Základy žurnalistiky, Zlín 2004, s. 78.

⁵¹ Beránková, cit. dílo, s. 102.

v souladu s nejen s tematikou a žánrem článku, ale také s obsahem a zaměřením periodika obecně, neměly by ani slibovat více než článek přináší.⁵²

Podle Bartoška v sedmdesátých letech převažoval názor, že žurnalistické titulky mají být stručné a neúplné, aby přiměly čtenáře k zájmu o plný text. V devadesátých letech se podle něj charakter titulků postupně měnil, zůstala jim orientační funkce, vzrostla úloha poutací a výtvarná (hlavně u bulvárního tisku).⁵³

2.1. Titulky internetové žurnalistiky

Adam Javůrek dále zdůrazňuje, že vymyslet titulek, který zaručeně přitáhne pozornost je nadmíru náročný úkol, univerzální rada neexistuje. Nicméně podle něj existují jisté zákonitosti (se kterými se však polemizuje, viz například Albrechtová), říká, že na „internetu nejvíce fungují „suché“ a popisné titulky. Velké množství čtenářů totiž přichází z jiných serverů, které automaticky zobrazují titulky z dané stránky. Čtenáři, kteří mohou potenciálně přijít z této cizí stránky, neznají další okolnosti, které má k dispozici čtenář původního webu. Často nevidí perex a téměř vždy nevidí fotografii.“⁵⁴

Javůrek jako příklad uvádí, že „pokud na svůj web umístíte velkou fotografii zesnulého herce a k tomu napíšeme titulek „Odešel...“ a pod něj přidáme perex „Dnes odpoledne zemřel slavný český herec Vendelín Mitzány“, čtenáři samozřejmě budou mít dostatek informací, aby zprávu správně interpretovali. Nicméně pokud se naše titulky automaticky zobrazují i na řadě dalších serverů, čtenáři vidí jen výčet titulků a jeden z nich zní „Odešel...“, šance, že na takový odkaz někdo klikne je rapidně nižší než u suchého, ale přesného titulku „Zemřel Vendelín Mitzány“.⁵⁵

Takový titulek dle Javůrka obsahuje všechna hlavní klíčová slova potřebná pro internetový vyhledávač jako například Google. Takový článek se bude ve výsledcích vyhledávání řadit mnohem výše, než poetický, opisný titulek. Z vyhledávačů přichází velké množství čtenářů internetové žurnalistiky. „Z toho vyplývá, že kreativita se při psaní titulků příliš necení. Suché, informativní a v podstatě nudné a neoriginální titulky jsou obvykle to nejlepší, co můžete pro svůj článek udělat. Čtenáři navíc ani nepřečtou celý titulek, rozhodující jsou první dvě slova, kde je těžiště jejich pohledu. Je tedy lepší

⁵² Eva Macháčková, K sémanticko-syntaktické výstavbě novinových titulků, Slovo a slovesnost, roč. 46, 1985, č. 3, s. 215-217.

⁵³ Bartošek, Základy žurnalistiky, Zlín 2004, s. 78.

⁵⁴ Adam Javůrek, cit. dílo, s. 42.

⁵⁵ Tamtéž.

zvolit variantu „Zemřel Vendelín Mitzány“, než „Dnes odpoledne zemřel Vendelín Mitzány.“⁵⁶

Vojtěch Bednář nověji zdůrazňuje, že „titulek prodává“. Je tím prvním, s čím se čtenáři setkají. Upozorňuje však, že titulek může čtenáře i odradit. „Jestliže ve světě novin a časopisů platí, že titulek je klíčovou částí celého článku, ve světě internetové žurnalistiky to platí mnohonásobně. Správná volba titulku je z hlediska úspěchu článku faktorem, který může velmi pomoci, ale také katastrofálně ublížit.“⁵⁷

Bednář dále nabízí několik stěžejních bodů, jak by měl titulek vypadat. Měl by hlavně **pravdivě vystihovat obsah článku, zaujmout čtenáře a přilákat** jej k přečtení textu. Je-li podstatou článku rozpor, měl by být v titulku zvýrazněn. Autoři titulků by podle něj též neměli podléhat módním vlivům.⁵⁸

Takové zásady se mohou jevit jako samozřejmé, Bednář však zdůrazňuje, že tomu tak není. Častým problémem je, kdy se dostane do rozporu snaha zaujmout a získat čtenáře k přečtení článku a požadavkem pravdivosti titulku ohledem k obsahu článku. Vyvstává tedy problém jak zaujmout, ale zároveň nelhat. Jak již uvedl Javůrek, mnoho čtenářů se na články dostává skrze jiné servery, často také díky RSS agregaci, která uvádí titulky, ale ne kontext článku. „Je-li titulek v rozporu s obsahem článku, je to relativní problém u média tištěného, ale velký problém u média internetového. Zvláště nepříjemné pak je, když nastane u čtenáře takzvaný frustrační stav, kdy titulek slibuje něco, co následně není splněno.“⁵⁹

Podle Bednáře je také důležité, aby titulek byl stručný, kdy zejména odborníci trvají na tom, aby obsahoval tzv. plnou výpověď. „Tyto titulky jsou dlouhé a část čtenářů je ani nedočte do konce (např. *„Nejnovější informace ze zasedání rady ministrů u příležitosti osmého výročí podepsání smlouvy“*). U odborných článků to nevádí, na obecných serverech (jako jsou i Novinky.cz a ČeskéNoviny.cz) je to ale problém.“⁶⁰

Některé redakce se podle něj také uchylují k tzv. apelativním titulcům (například *„Víme, co se stalo, další informace uvnitř“*), což mobilizuje čtenáře, aby si článek otevřeli. Redakce tak ale zvyšují riziko vzniku frustračního stavu a zároveň poněkud bulvarizují svůj obsah. „Seriózní média by se podobným titulcům měla vyhýbat. Stejně tak není z pohledu seriózního média správně, obsahuje-li titulek tzv. prelegitimační faktor. Ten

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Bednář, *Internetová publicistika*, s. 118

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ Tamtéž.

spočívá v tom, že již titulek článku obsahuje jeho závěr a vyvrací diskuzi (například „*Potvrzeno. Kandidátem bude Novák*“). Tento typ titulku se na českých webech objevuje od konce 90.let. Je sporné, jak je to možné, protože na přírůstek čtenářů by neměl mít kladný vliv, a tak se spíše jedná o snahu sebeprosazení se autorů některých článků – nutno dodat, že v neprospěch média.“⁶¹

Titulky internetové žurnalistiky mohou také podléhat módním vlivům, například zahrnování vykřičníků a dvojteček do titulků, což je podle Bednáře z hlediska seriózního média chyba. Platí podle něj také zásada, že „obsahuje-li titulek článku otázku, pak na něj svým vyzněním má odpovídat.“⁶²

⁶¹ Tamtéž.

⁶² Tamtéž.

3. Expresivita

K uchopení výzkumu výskytu jazykové expresivity u vybraných periodik je nejprve třeba expresivitu teoreticky vysvětlit. Definice expresivity lze vyhledat v různých zdrojích a formulacích, v různé šíři dle jednotlivých autorů, jimž je příkládán v lingvistické teorii význam. Jak nově vysvětluje František Čermák, „pojmem expresivita je zejména díky šíři záběru dílčích disciplín lingvistických i jiných, které s tímto pojmem pracují, poměrně rozkolísaný, konsenzus v jeho užívání chybí.“⁶³

V jeho pojetí je expresivita „pragmatická složka⁶⁴ významu lexému⁶⁵ nebo jeho výskytu, popř. i jiných jednotek, daná jako různě silný projev afektivního a volního vztahu mluvčího nebo užítím, které na pozadí syntagmatické kombinace⁶⁶ tohoto lexému s jinými v kontextu se chápe jako neobvyklé, resp. vybočující z očekávané formy; překrývá se s emocionálností, afektivním a konotativním významem⁶⁷“.⁶⁸

Jak rozvádí Miroslav Grepl, chceme-li vyjádřit citový postoj, emocionalitu, je třeba změnit, aktualizovat jeho tradiční, normální, citově neutrální způsob (formu) vyjádření. „Musíme prostě vyjádřit daný intelektuální obsah způsobem nebo formou jinou, než obvyklou, tj. způsobem, který se na pozadí běžného způsobu vyjádření cítí jako aktualizovaný.“⁶⁹ Podle Grepla je pak aktualizace citově neutrálního způsobu vyjádření samou podstatou vyjadřování expresivity/emocionality.⁷⁰

Dle Příruční mluvnice češtiny se za expresivní považují takové prostředky, „u nichž je pojmový obsah nebo vyjadřovaný vztah doprovázen citovým projevem, ať už kladným nebo záporným, nejde však o citové postoje individuální, nýbrž kolektivní. V celkovém

⁶³ František Čermák, *Lexikon a sémantika*, Praha 2010, s. 124.

⁶⁴ Na konstituování lexikálního významu se může podílet tzv. pragmatický faktor, tj. postoj mluvčího k pojmenované realitě, k promluvové situaci apod. Na základě jeho působení získává význam tzv. pragmatické rysy. Patří k nim např. emotivnost (citovost), s ní úzce spojená evaluativnost (aspekt hodnotící), rysy v širokém slova smyslu stylistické, vypovídající například o dobových, geografických, sociálních, funkčněstylových a dalších okolnostech užití lexikální jednotky, apod. Petr Karlík a kol., *Příruční mluvnice češtiny*, Brno 1995, s. 94.

⁶⁵ Lexém je lexikální znak, dvoustranná (formálně-významová) lexikální jednotka lexikální zásoby zahrnující u ohebných druhů slov morfologické paradigma (u slova soubor všech slovních tvarů); jednočlenný lexém je slovo; vícečlenný kolokační frazém. Viz Josef Filipec, František Čermák, *Česká lexikologie*, Praha 1985, s. 240.

⁶⁶ Syntagma je kombinace minimálně dvou (obvykle různých) znaků, respektive i jejich figur téže roviny jazyka, založená na jejich kompatibilitě. Edvard Lotko, *Slovník lingvistických termínů pro filology*, Olomouc 2003, s. 113.

⁶⁷ Konotace jsou pragmatické (nepojmové, nekognitivní) rysy lexikálního významu různého typu, především však asociativní povahy (expresivita, postojové, hodnotící, estetické, intenzifikační, evokační a ideologické příznaky), spoluvýznam. Tamtéž, s. 63. Oproti tomu denotace je vztah jazykové jednotky (znaku) k třídě předmětů, který má typicky třídivou (slovníkovou) povahu, Tamtéž, s. 25.

⁶⁸ František Čermák, *Jazyk a Jazykověda: Přehled a Výkladové slovníky*, Praha, 1997, s. 183-184.

⁶⁹ Grepl, *Emocionálně motivované aktualizace v syntaktické struktuře výpovědi*, Brno 1967, s. 11.

⁷⁰ Tamtéž. Vztah emocionality, expresivity a afektivity viz dále.

významu jazykového prostředku se pak obecný citový postoj k pojmovému obsahu nebo vyjadřovanému vztahu jeví jako expresivní příznak.⁷¹

3.1. Expresivita, emocionalita

Důležitým pojmem k vysvětlení povahy expresivity je emocionalita, popřípadě též afektivita a jejich vzájemný vztah. Tuto problematiku mapují významní evropští lingvisté od třicátých let dvacátého století různými přístupy a náhledy, ve druhé polovině dvacátého století počíná krystalizovat určitý styl rozlišení, které staví expresivitu jako kategorii výše než samotnou emocionalitu, citovost, jedná se o širší pojetí, jež uvádí například Jozef Mistrík: „Expresie je proces a expresivita je výsledek. Emocionálnost (emocionalita) je užší pojem, je to citové zabarvení výrazového prostředku. Vše, co je emocionální je zároveň expresivní, ale ne vše, co je expresivní je zároveň emocionální. Oproti emocionalitě stojí nociónalita, nociónální je takové slovo, které vyjadřuje pouze tolik, kolik je třeba na objektivní komunikování logického, věcného obsahu.“⁷²

Na druhé straně Grepl dodává, že vyjádřená citovost nepředstavuje jen expresivní stránku výpovědi: z hlediska konzumenta projevu je integrální složkou projevu. „Postoj je adresátem dekodován z konkrétních promluv stejně jako jiné jejich sdělné složky (např. modální složka, konkrétní věcný obsah), proto nelze mluvit jen o výrazu projevu citu v promluvě, ale stejně oprávněně také o vyjadřování citového stanoviska.“⁷³

3.2. Expresivita v jednotlivých jazykových rovinách

Expresivní příznaky pak mohou být nesené prvky ze všech rovin jazykového systému.⁷⁴ Ve své práci vycházím z členění lexikální expresivity podle Jaroslava Zimy na inherentní, adherentní a kontextovou, na něž navazuje většina významných českých lingvistických prací.

Z hlediska syntaktické roviny vycházím primárně z prací Jozefa Mistríka, Jána Findráka a Miroslava Grepla. Poznatky, zejména z oblasti expresivity syntaktické však bylo nutné poněkud přizpůsobit potřebám této práce: snaze o poukázání na rozdílný způsob

⁷¹ Karlík a kol., Příruční mluvnice češtiny, Brno 1995, s. 774-775.

⁷² Jozef Mistrík, Štylistika, Bratislava 1985, s. 80-81. Překlad Kamil Polko. Ze slovenštiny překládal u obou slovenských autorů citovaných v této práci, tj. Jozefa Mistríka a Jána Findráka, není-li výslovně uvedeno jinak, autor práce.

⁷³ Grepl, cit. dílo, s. 10-11.

⁷⁴ Karlík a kol., cit. dílo, s. 775.

zpracování titulků z hlediska této specifické jazykové kategorie, tzn. že při identifikaci jednotlivých jevů nelze postupovat mechanicky.⁷⁵

3.2.1. Expresivita v rovině fonetické a fonologické

Ve fonetické rovině se stávají výrazovými prostředky exprese různé odchylky od fonetické normy, například prodloužení vyslovené souhlásky (*oni hrrr na mě*). Také některé skupiny souhlásek slouží k vyjadřování expresivních postojů (např. *prndat* ve významu „žvanit“, „čapnout“ ve významu „polapit“, „chytit“).

Ve fonologické rovině může být příznakem expresivnosti například užití *-ej-* proti spisovnému *-ý-* (*í*): srov. jméno ptáka *hýl* s idiomem *mít hejla na nose*.⁷⁶

Bečka uvádí expresivitu zvukovou, která je dána nápadností ve vyznění slova. Zvukovou expresivitu mají podle něj vedle zvukomalebných citoslovcí i slova od nich odvozená (*praskot, žbluňknout*). Zvuková expresivita k významu slova přidává zvukovou názornost. Náleží zde i skupení hlásek, jež se cítí jako zvukově nápadná, například *čmajznout, čochtat, ťululum*.⁷⁷

Fonetická a fonologická rovina není z podstaty věci sledována, v teoretickém rámci je uvedena pro úplnost.

3.2.2. Expresivita v rovině morfologické

Také v rovině morfologické dochází ke konkurenci neutrálních a expresivních prostředků. Jako příklad lze uvést například tvar 1. osoby množného čísla od maskulin končících na *-ista*: *idealisté x fašisti*. Výrazovým prostředkem emoce se může také stát spojení adjektiva v ženské podobě s určovaným substantivem mužského rodu: *kluk ničemná*.⁷⁸

Jevy expresivity morfologické spadají do oblasti inherentní lexikální expresivity.

3.2.3. Lexikální expresivita

Slovní zásoba je hlavním zdrojem expresivity, „pozorujeme zde tendenci vytvářet expresivní konkurenty všude tam, kde se mluvčí při sdělování daných obsahů nemůže

⁷⁵ Viz Východiska z teorie expresivity pro analyzovaný vzorek.

⁷⁶ Karlík a kol., cit.dílo, s. 775.

⁷⁷ Josef Václav Bečka, Česká stylistika, Praha 1992, s. 58.

⁷⁸ Kromě prostředku morfologického je zde nositelem expresivity také slovosled: adjektivní atribut zaujímá presupozici. Karlík a kol., cit.dílo, s. 775.

ubránit citovým postojům.“⁷⁹ Většina lexikálních jednotek ve slovní zásobě nicméně slouží pouze k základnímu pojmenování skutečnosti, jejich význam je nociónální.

Takový význam mají i slova označující city: *láska, nenávisť, zloba*, a volní projevy jako jsou *rozkaz, přání, touha*.⁸⁰ „Existuje však skupina lexikálních jednotek, u kterých je kromě základního (nociónálního) významu přítomen příznak citový nebo volní, tyto jednotky označujeme jako expresivní.“⁸¹

Hauser uvádí, že rozdíl mezi nociónálním a expresivním slovem lze ilustrovat na příkladu dvojice *spát – spinkat*. Základní význam obou sloves je stejný, u slovesa *spinkat* navíc vzniká příznak citový (a to mazlivý).⁸²

Zima rovněž dodává, že základním prvkem expresivity je její dynamičnost. Oblast expresivních výrazů ukazuje zřetelněji než jiné jazykové oblasti jazykový vývoj: lexikální stabilizaci expresivních výrazů i jejich pozvolný přechod k výrazům stylisticky neutrálním na straně jedné a vznikání nového expresivního výraziva na straně druhé.⁸³

3.2.3.1. Lexikální expresivita inherentní

Inherentní lexikální expresivita je vnitřně spjatá se slovem, zabývá se jí lexikologie. Expresivní charakter slova zde poznáme i bez kontextu, je zpravidla zřetelný již jazykovým povědomím.⁸⁴

Podle způsobu vyjádření (zde dle Přemysla Hausera⁸⁵) pak rozlišujeme:

1. **Expresivitu hláskovou**, která se projevuje hláskovou výstavbou slova, zpravidla pak tím, že sestává z takových hláskových spojení, které nejsou běžné ve výrazech neexpresivních (citově neutrálních). Způsobuje ji například spojení předopatrových souhlásek *d', t', ň, j*, se souhláskami zadní řady, zejména s *u*: *hňup, nekňuba, kňučet, ňouma, čumět, čučet, ťulpas*. Také hláska *ch* v určitých hláskových skupeních vyvolává expresivní příznak: *chlemtat, chumlat, chrchlát*. (zpackat?)
2. **Expresivitu slovotvornou**, která je spjata se slovotvornými kategoriemi, typy a prostředky. Ze slovotvorných kategorií jsou to zejména zdobněliny (deminutiva) a slova zveličelá (augmentativa), zdobněliny však nejsou

⁷⁹ Tamtéž, s. 776.

⁸⁰ Hauser, cit.dílo, s. 48.

⁸¹ Viktor Jílek, Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty, Olomouc 2005, s. 23-24.

⁸² Hauser, cit. dílo, s. 48. Viz též dále Expresivita dle citového příznaku.

⁸³ Zima, cit. dílo, s. 84-85.

⁸⁴ Tamtéž s. 10.

⁸⁵ Hauser, cit.dílo, s. 48-50.

výlučně expresivní: základní význam je u nich nociónální, označovat věci kvantitativně menší: *stolek, knížka, očko*. Často se s těmito slovy pojí citový příznak kladný (mazlivý, libý, domácí atp.): *děťátko, kočička, nožka*. Záporný, znevažující význam pak mají deminutiva jako *vtipálek, přítelíček, spisovatýlek*. Augmentativa jsou expresivní vždy, zpravidla převažuje příznak záporný: *psisko, chlapisko, babizna*.⁸⁶

Expresivní jsou dále adjektiva označující zesílení nebo oslabení původní vlastnosti: *droboučkový, maličkový, velikánský, dlouhatánský*.

U dalších slovtvorných kategorií se expresivita pojí s některými slovtvornými typy a prostředky.

Záporný příznak mají názvy nositelů vlastností vyznačujících se nápadným znakem: *hlaváč, nosáč, roháč, bradáč, břicháč, vlasáč, vousáč*. Expresivita často provází některé přípony: *as, och, oun, ous, out, na, anda, dlo, árna*.

Příznakové jsou názvy osob se zápornou předponou jako *nemluva, necuda, nemrava, nerozuma, necita*. (Podrobněji rozvedeno u Zimy, možno později doplnit o detaily a příklady)

Eticky negativní význam slov zesiluje předpona *arci-*: *arcilotr, arcidarebák, arcipitomec*. V obecné mluvě mívá podobu *-erc-*: *ercničema*. Nespisovná je také zesilovací předpona *obr-*: *obrvůl, obrlump*.⁸⁷

3. **Expresivitu lexikálně-sémantickou**, která je spjata se základním významem slova, který sám označuje věci vyvolávající citové hodnocení. Řadíme zde citoslovce vyjadřující emoce (*au, ach, br, fuj*), vůli (*hle, na, hybaj*), dále onomatopoeia⁸⁸ (*brnk, frrr, haf, kokodák, píp, vrrr*) a slova od nich odvozená (*brnkat, bručet, frčet, frkat, hýkat, kdákat, mňoukat, vrčet*); slova, jejichž expresivita spočívá přímo ve významu (*blbý, hrabivý, pitomý*).⁸⁹

3.2.3.2. Lexikální expresivita adherentní

Většina slov naší slovní zásoby však nemá znaky expresivity ve svém základním významu. Jsou neutrální a vyjadřují věcné pojmy jako odraz skutečnosti. Mnohá z nich se však mohou expresivními stát, zachovávající se v určitém kontextu svůj základní, neutrální

⁸⁶ Tamtéž.

⁸⁷ Tamtéž, s. 49.

⁸⁸ Slova zvukomalebná, která odrážejí víceméně věrně zvuky reálného světa. Forma slova zde odpovídá či se blíží realitě. Jílek, cit.dílo, s. 25.

⁸⁹ Tamtéž.

význam, mohou v jiném kontextu nabýt expresivních znaků, které se postupně lexikalizují.⁹⁰ Dochází tak k větvení významu slova, jež má vedle svého věcného významu i význam expresivní. Tento typ expresivity se nazývá adherentní.⁹¹ Jedná se o citové příznaky, které vyplývají z užití slova.⁹²

Expresivní význam tedy může být spjat s jedním z významů polysémní⁹³ lexikální jednotky, nikoliv však s významem základním, invariantem, který expresivní příznak nenese. Další význam či významy, variantní, mohou být buď neutrální, nebo expresivní.⁹⁴

Například u slova *vůl* je základní význam *vykastrovaný býk, užívaný k tahu*, expresivní význam pak *hlupák*, tedy nadávka, jednotka negativně hodnotící, slovo zhrubělé (viz dále).⁹⁵

Zima nastiňuje principy vzniku adherentní expresivity, což je dle něj možné několika způsoby. „Často dochází k expresivitě adherentní tak, že skutečnost v podstatě neutrální označujeme slovem, jehož význam má znaky nadměrnosti. Například: *doma mě ještě čeká robota*, označili jsme skutečnost „obtížná práce“, slovem, jehož základními znaky jsou nucenost, bezplatnost, poddanskost. Tyto znaky jsou v porovnání se skutečností nadměrné, působí tedy významovou nápadnost, výraznost slova *robota*.“⁹⁶ Podobně je možné postupovat i opačným způsobem, tedy že skutečnost označíme slovem znakově méně obsáhlým, slabším, například ve větě *daří se mi všelijak*, tedy nevalně, jistě ne dobře.⁹⁷

3.2.3.3. Lexikální expresivita kontextová

V aktuálním užití výrazu se pak utváří další typ expresivity, expresivita kontextová. Inherentní i adherentní expresivita jsou, jak již bylo řečeno, součástí významu slova. Expresivita kontextová však spadá výhradně do studia oblasti stylistiky, neboť slovo zde může působit expresivně, aniž se jeho význam mění. Expresivity se mu dostává pouze v kontextu tím, že se často svým vrstevním určením nápadně odlišuje od svého jazykového

⁹⁰ Lexikalizace je proces přeměny morfémů nebo celých slov v ustálený lexém s pevným významem celku v důsledku potlačení významu komponentů, např. *zahrada* místo původního *za hradem*. Lotko, cit. dílo, s. 67.

⁹¹ Zima, cit. dílo, s. 10.

⁹² Hauser, cit. dílo, s. 49.

⁹³ Polysémie je mnohovýznamovost, polysémní jednotky mají více navzájem různě souvisících a strukturovaných významů. Oproti tomu monosémní jednotka má jediný význam. Lotko, cit. dílo, s. 75, 90.

⁹⁴ V případě expresivity v základním významu by se jednalo o typ inherentní expresivity. Jílek, cit. dílo, s. 25.

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ „Je pravda, že bychom mohli zjistit expresivitu slova *robota* (ve významu *obtížná práce*) i z citového přízvuku, o kterém nás zpravuje naše jazykové povědomí, avšak rozdíl je zde v přesnosti určení: na jedné straně zjištění subjektivní povahy (i když neběží o subjektivismus individuální, ale v určitém kolektivu zobecněný) a na druhé straně přesný pohyb nadměrnosti – objektivně zjištělných – označující skutečnost neutrální nebo z mezí neutrálnosti mírně vybočující.“ Zima, cit. dílo, s. 43-44.

⁹⁷ Tamtéž, viz dále eufemismy a dysfemismy.

okolí. Expresivita je tedy způsobena interferencí dvou různých stylistických vrstev.⁹⁸ Jde v zásadě o „úmyslné nenáležitě užití jazykové jednotky v širším smyslu slova (nemusí jít tedy pouze o jednotku lexikální) v rámci stylové sféry, pro kterou není určená, obvyklá.“⁹⁹

Expresivní jevy významově nestabilizované, jejichž expresivitu lexikologie nezachycuje, i takové výrazy, jejichž expresivita vzniká vzájemným pronikáním podstatně odlišných stylistických vrstev, chápe uživatel jazyka jako jevy ojedinělé, sémanticky izolované. Jejich expresivita se mu objevuje teprve v kontextu a mimo kontext v jeho vědomí mizí. Právě pro tuto těsnou závislost na kontextu nazýváme tuto expresivitu expresivitou kontextovou.¹⁰⁰

Je založena na aktualizaci významu a formy slova. Autor se uchyluje k „označení skutečnosti novým způsobem, prostřednictvím nepřímého pojmenování, vytváří kontrasty mezi volbou výrazů s různým příznakem (zapojením termínu do textu neterminologické povahy, zařazením knižního lexému do textu založeného převážně na neutrální slovní zásobě, tedy např. do zpravodajského textu).“¹⁰¹

3.2.4. Syntaktická expresivita

Rozsáhlé možnosti vyjadřovat různé emoce nabízí rovina syntaktická. Slovosled české výpovědi se řídí pravidly aktuálního členění výpovědi, kdy neutrální je schéma, kde je v první části výpovědi vyjádřeno téma, o němž se podává informace, v druhém pak réma, tj. vlastní informace. Pokud je myšlenka provázena postojem citovým, může se neutrální, objektivní pořadí téma - réma změnit v pořadí subjektivní, který je charakterizován obráceným pořadím obou částí výpovědi. Například výpověď *Pokus obměkčit toho člověka zůstal bez výsledku* může dostat rozhořčenou podobu, kterou lze vyjádřit umístěním rematické části na počátku výpovědi: *Bez sebemenšího výsledku zůstal pokus obměkčit toho člověka!*¹⁰²

Jak uvádí Jozef Mistrík, stejně jako slova, i větné konstrukce mohou být nociónální či expresivní. Nociónálními konstrukcemi se komunikuje věcně, bez osobního zaujetí. Expresivní jsou pak takové, které vznikají převážně při vzrušené komunikaci, jíž se

⁹⁸ Tamtéž, s. 10-11.

⁹⁹ Jílek, cit. dílo, s. 26.

¹⁰⁰ Zima, cit. dílo, s. 84

¹⁰¹ Čechová a kol., *Současná česká stylistika*, Praha 2003, s. 143.

¹⁰² Slovosledná změna, která je nositelkou exprese, bude ovšem v mluveném jazyce podpořena odlišným intonačním schématem, než jaké zjišťujeme ve výchozí, neexpresivní variantě. Karlík a kol., cit. dílo, s. 775-776.

vyjadřují nálady a pocity (v souladu s širším pojetím exprese u Mistríka). Nacionální konstrukci má například věta: *Papír se vyrábí ze dřeva*. U expresivních syntaktických konstrukcí je podle Mistríka situace o něco složitější. „Nejdříve je totiž třeba rozlišit expresivitu výpovědi od expresivity konstrukce. Výpověď může být expresivní z hlediska lexika, ze kterého se skládá, ale z hlediska syntaktického může být nacionální. Když porovnáme výpovědi *Matku je třeba poslouchat* s výpovědí *Matku, tu je třeba poslouchat*, vidíme, že obě obsahují nacionální lexikální prvky, avšak odlišují se svými syntaktickými konstrukcemi, kdy první je nacionální a druhá expresivní.“¹⁰³

Jako expresivní se hodnotí: apoziopéza, proziopéza, přerývaná výpověď, elipsa, sylepsa, paralipsa, vytyčený větný člen, osamostatněný větný člen a přičleněný výraz. Jejich expresivita je někdy dána tím, že jsou v podstatě gramaticky defektní (apoziopéza, proziopéza, osamostatněný větný člen...), ale někdy tím, že se vyskytují zřídka, a to jen ve vzrušených subjektivních projevech (přerývaná výpověď, vytyčený větný člen...). Mistrík uvádí, že „není natolik důležitá jejich geneze, jako to, že jsou to stylisticky příznakové prostředky a že svou příznakovostí jsou analogické lexikálním expresivním prostředkům. S tím souvisí také jejich výskyt a frekvence v různých typech textů: nejsou vhodné do věcných textů, v osobních, soukromých projevech se objevují podle míry expresivnosti nebo nacionálnosti textu.“¹⁰⁴

Z tohoto hlediska lze však souhlasit spíše s Greplem, který považuje za důležitou citovou, emocionální motivovanost v oblasti syntaxe, přičemž samozřejmě platí, že zmíněné konstrukce skutečně v mnoha případech jako expresivní působit mohou a mohou též být emocionálně motivované. Nicméně v analyzovaném vzorku je kladen důraz na motivaci, citovost vyjádření, samotné užití aktualizovaného schématu k zařazení jednotlivých výrazů jako expresivních pro potřeby tohoto zkoumání nestačí.

Zde uvádím konstrukce, kterým Mistrík přisuzuje obecně expresivní charakter.

Apoziopéza je násilně přerušená nebo nedokončená výpověď. Důvod přerušení může být v autoru samotném, který neumí, nechce, nebo nedokáže (není toho schopen) dokončit započatou větu, pak je to apoziopéza z vnitřní příčiny; nebo může důvod přerušení pocházet zvnějšku, když autora něco nebo někdo přeruší. Pro stylistickou charakteristiku je důležitý důvod nedokončení výpovědi: zda bylo přerušeno z citových důvodů, nebo z momentální neschopnosti autora dokončit výpověď, či

¹⁰³ Mistrík, cit. dílo, s. 193. Mistrík dále píše, že existuje celá řada takových konstrukcí, které jsou nacionální bez ohledu na užití lexikum a opačně.

¹⁰⁴ Tamtéž.

mechanickým přerušením, vpádem jiného prvku nebo řeči zvenku. Přerušení může nastat v kterékoli části věty, i ve středu slova.¹⁰⁵

Proziopéza vzniká tak, že se vynechá začátek výpovědi. Například: *bry den* místo *dobry den*. Je projevem nedbalosti, rychlé výslovnosti aj.¹⁰⁶ Vznikat může stejně jako defektní apoziopéza, s tím rozdílem, že proziopézy jsou již většinou lexikalizované jednotky a petrifikované konstrukce.¹⁰⁷

Přerývaná výpověď je obsahově i formálně úplná, dokončená věta. Vnitřně je však trhaná i intonačně přerušovaná. Jakmile se na místech přerušení znehodnotí syntaktická struktura, přerývaná výpověď je pokládána za defektní, chybnou konstrukci, která nepatří do inventáře syntaktických jazykových prvků. Pokud má správnou syntagmatickou stavbu a přerušování není znakem těžkopádnosti ve vyjadřování, pak má tedy každé přerušení svůj smysl: logicko-zdůrazňovací nebo citový. Gramaticky perfektní přerývaná výpověď je expresivní syntaktický prvek.¹⁰⁸

Elipsa. V žádné větě nejsou všechny slova a údaje stejně důležité. Stupeň důležitosti odvisí od stavby věty a obsahu i od celého kontextu. Někdy je symetrie údajů (lexikálních i gramatických) tak silně narušená, že si příjemce existenci některých údajů vůbec neuvědomuje. Vliv na narušení rovnováhy může přicházet zevnitř věty nebo zvenku. Nedůležitost některých slov nebo gramatických údajů naznačuje možnost jejich vynechání. Slova se vynechávají (úmyslně i neúmyslně), buď proto, že se cítí jako nadbytečná, nebo aby se mohla pozornost koncentrovat jen na významově důležitá slova. Celkem běžně se vynechávají slova, která nemají žádnou lexikální informační hodnotu, například sponová slovesa ve rčeních a pořekadlech: *Já o voze, ty o koze*.¹⁰⁹

Aktuální elipsy vznikají v průběhu projevu. Jejich vznik umožňuje situace nebo kontext. (uvést příklady situačních a kontextových).

Nejde-li o vynechání z důvodu nadbytečnosti a nepotřebnosti slova, elipsa je v textu mimořádně vnímána jako výraz emocí.¹¹⁰ Ve sledovaném vzorku bude značně obtížné takovou elipsu identifikovat, tvůrci titulků se zpravidla v seriózním zpravodajství snaží titulek obsahově nahustit, vypouštění nadbytečných slov, což umožní nasycení titulku o další informace, je tak každodenní praxí.

¹⁰⁵ Mistrík, cit. dílo, s. 194.

¹⁰⁶ Lotko, cit. dílo, s. 94.

¹⁰⁷ Mistrík, cit. dílo, s. 194.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 195.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ Tamtéž.

Sylepse. Slovo sylepse pochází z řeckého syllepsis, což znamená shrnutí, ve stylistice je považována za řečnickou figuru. Svou podobou a vlastnostmi je blízká elipse a zeugmatu¹¹¹. Může být gramatická či sémantická. Gramatická sylepse je taková, ve které se na víc výrazů vztahuje jediné gramatické slovo, například: *Přijde určitě, jenže, ne dnes, ne zítra.*¹¹² Sémantická sylepse je pak taková, ve které se na více výrazů vztahuje jediná autosémantická jednotka – slovo, nebo více slov. Například: *Někdy se tam poukazuje pouze na klady, někdy pouze na nedostatky.* V tomto případě je shrnujícím prvkem *se tam poukazuje*. Sylepse je považována za řečnickou figuru, ale nejedná se výhradně o prostředek řečnického stylu. Vyskytuje se vzácně i v naučném stylu, a často pak ve stylu hovorovém.¹¹³

Paralipsa je výpověď, která vzniká koexistencí dvou prvků vedle sebe. Tato výrazová forma může vznikat uvnitř věty i v textu. Například: *včera, dnes, zítra – vždy.*¹¹⁴

Větu v gramatické rovině je nutno si představit především jako lineární jednotku, která je členěná zejména po své délce. Ale pro pochopení všech jejích stylistických kvalit je třeba ji vnímat též jako plastický útvar. K regulování tohoto rozměru má syntax osobité prostředky. Pomocí nich může vyjádřit hierarchii částí věty tak, že některé vytyčí, osamostatní, přičlení, ohraničí, aby vyčnívaly z věty, aby je příjemce cítil tak, jako se v textu cítí některá část vyznačená nápadnějším písmem nebo vyslovená nápadnější intenzitou. Takovými prostředky jsou syntaktické konstrukce jako vytyčený větný člen, osamostatněný větný člen a připojený větný člen. Příbuzný charakter má i přístavek, zdůrazněný větný člen, doplněk či parenthese.¹¹⁵

Vytyčený větný člen je analytický výraz skládající se ze jmenného základu a vytyčujícího zájmena. Vytyčením se staví mimo rámec věty, ale významově s ní souvisí. Nejčastěji stojí v čele věty. Například: *Píseň, to je umění, a umění kráší život.*

Jmenný základ vytyčeného větného členu může být i v nominativu, do větné konstrukce se zařadí pomocí vytyčovacího deiktika¹¹⁶, které je nositelem příznaků

¹¹¹ Zeugma je odchylka od pravidelné větné vazby vzniklá tím, že se u dvou sloves s různou vazbou užije vazby jen jednoho z nich (násilná elipsa), např. *zaléval a pečoval o květiny*. Lotko, E., *Slovník lingvistických termínů pro filology*, s. 127.

¹¹² Pokud by se mezi stáhnuté výrazy vložily spojky, (ne dnes, a ani zítra ne), již by nešlo o sylepsi, ale o opakovací figuru. Mistrík, cit. dílo, s. 195.

¹¹³ Tamtéž, s. 196.

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 196-197.

¹¹⁶ Deiktická funkce od deixe, čímž rozumíme „přímé (po) ukazování na objekt reality, zvl. pomocí zájmen a adverbíí.“ Lotko, cit. dílo, s. 24.

náležitěho pádu. Například: *A můj radostný syn, tomu ani na rozum nepřijde odbřemenit svou matku – vdovu – od starostí.* V této podobě je konstrukce ještě expresivnější.¹¹⁷

Vytyčením větného členu se zdůrazňuje téma nové výpovědi. Způsob zdůraznění je expresivní, konstrukce je stylisticky příznaková, expresivní. Vytyčující člen je z gramatického hlediska nadbytečný, jedná se o čistě emfatický prvek.¹¹⁸

Osamostatněný větný člen vzniká tak, že se z věty vyjme a postaví se až za větu, přitom mu však zůstávají kategorie, jimiž se na větu váže: gramaticky patří do předcházející věty, ale výpovědně je samostatný. Osamostatnění je tedy v podstatě povýšení větného členu na samostatnou výpověď. Například: *Staří přátelé na sebe hleděli skrze slzy.* Tato výpověď je nocionální, zatímco *Staří přátelé na sebe hleděli. Skrze slzy.* je již expresivní. Stylistická účinnost osamostatněného větného členu je vyvolána napětím, které vzniká násilným vytrhnutím části věty.¹¹⁹

Osamostatněný větný člen je od mateřské věty graficky oddělený tečkou a začíná velkým písmenem. Jedná se o další prostředek rozčlenění propozičního obsahu, manipulací s obsahem a formou podavatel explicitně vyjadřuje svůj hodnotící postoj k výpovědi nebo její části.¹²⁰

Přičleněný výraz (připojený větný člen) vzniká tak, že se k větě po jejím ukončení přidá ještě jeden výraz, který s ní formálně splyne. Věta by i bez něj byla gramaticky a významově úplná, uzavřená. Expresivnost připojení spočívá v tom, že přichází neočekávaně. Osamostatněný větný člen je oproti přičleněnému výrazu dynamičtější, přičleněný výraz je méně výrazný. Příklad: *Prach, popel bez diamantové jiskry - taková teď byla Dodova duše.* Přičleněný výraz se užívá i ve věcných stylech, pokud se vyskytuje v psaném projevu, je kladen do závorek, tam není vnímán jako expresivní.¹²¹

S osamostatněným větným členem jej pojí to, že v obou případech se jedná o vyčlenění výrazu ze základní výpovědi a jeho umístění v postpozici. Strukturně je mezi nimi rozdíl v tom, že připojený větný člen zůstává složkou téže základní výpovědi.¹²²

¹¹⁷ Stylisticky příbuzným jevem je tzv. epanalepsie přísudku (*učit se neučí, spát věru ještě nespí, číst, kdeže by ten četl...*). Mítrík, cit. dílo, s. 197.

¹¹⁸ Tamtéž. – co to je? „Emfáze je dloužení“ Skřepská 2012, s. 47

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ Findra, *Expresivne syntaktické konštrukcie*, Banská Bystrica 2004, s. 31.

¹²¹ Podobným jevem je parenteze, tedy slovo nebo věta vložené větné konstrukce bez syntaktického začlenění, vsuvka, druh větného vztahu. Lotko, cit. dílo, s. 86. Mezi přičleněným výrazem a parentézou je natolik blízký vztah, že většinu přičleněných výrazů lze současně klasifikovat jako parenteze. Mítrík, cit. dílo, s. 198.

¹²² Findra, cit. dílo, s. 36.

V připravených projevech psaných je připojený větný člen spojený se základnou volně, nesplývá, přitom je však zřejmé, že jej tvůrce projevu vyčlenil ze základní výpovědi a postponoval záměrně, nicméně i v takových případech jde často o stylizační spontánnost, například: *Patent mi koupili ve dvanácti státech, i Američané*. Toto připojení se pak stylizuje graficky, interpunkčními znaménky, zpravidla čárkou, případně i pomlčkou.¹²³

Parenteze je systémová expresivní konstrukce (Findra 20), v nepřipravených mluvených projevech se užívá spontánně, zpravidla nemotivovaně. Vzniká při asociačním spojování myšlenkových obsahů a v důsledku narušení výpovědní perspektivy. V připravených psaných projevech se pak užívá záměrně, propoziční obsah se zde člení na explicitně oddělené obsahové složky tak, že parentetický obsah je včleněný do základné výpovědi. Přitom významový vztah mezi parentetickým obsahem a obsahem základní výpovědi je výrazně diferencovaný. Emocionálně motivovaná parenteze pak má podobný charakter jako emocionálně motivovaná elipsa. Například: „*A usmívat se nedokonalým úsvětem, promiňte, je náramně trapné.*“¹²⁴

Délka věty jako prostředek expresivnosti. Pro stylistický charakter věty je závažná též její délka. Pro každou stylovou oblast je charakteristická jistá průměrná délka věty. Konverzační texty mají ze všech typů nejkratší věty, publicistická a naučná oblast pak delší. Nejdelší jsou věty ve vědeckých a narativních textech.

Defektní syntaktické konstrukce. Ve spontánních ústních anebo narychlo stylizovaných písemných projevech se vyskytují konstrukce, které jsou syntakticky nebo logicky defektní. Některé z nich se již natolik zautomatizovaly, že je klasifikujeme jako osobité figury (atrakce), některé jsou sice správné, ale syntakticky těžko přehledné, některé jsou evidentně gramaticky či logicky chybné (zeugma, anakolut, kontaminace, enallaga aj.).¹²⁵

3.3. Expresivita dle citového příznaku

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ Mistrík, cit. dílo, s. 207. Anakolut je změna původního větného schématu v jiné, kdy další část věty nenavazuje správně na část předcházející, vyšinutí z vazby, např. *Pracovníci, kteří dobře pracují, musíme náležitě odměnit*. Lotko, cit. dílo, s. 14. Kontaminace je vznik nového (zprav. nesprávného) (z)křížením dvou různých tvarů, vazeb nebo rčení, např. *předcházet něco*, místo *něčemu*, podle *zabránit něčemu*. Tamtéž, s. 64. Enallaga je pak stylistická figura vyjadřující odchylku od gramatické normy, např. *prézens historický*, plurál autorský aj. Tamtéž, s. 32.

Expresivita slova, jakožto vyjádření citového, emocionálního postoje, umožňuje dělení expresivních slov dle kvality. Expresivní příznaky se v tomto ohledu pociťují buď jako kladné, nebo jako záporné. U některých slov není toto rozlišení vyhraněno a hovoří se pouze o slově citovém bez další specifikace, podle Slovníku spisovného jazyka českého se kladný či záporný příznak neidentifikuje například u slov *cháska, dřina, čertovina*.¹²⁶

3.3.1. Slova s kladným citovým příznakem

Slova s **kladným citovým příznakem** se často vyznačují tendencí k deminutivnosti (drobnění, zdobnělinám). Patří mezi ně:

- **slova důvěrná, familiární, laudativa**¹²⁷ kterých se užívá v důvěrném styku v okruhu známých osob, například *miláček, zlatíčko, srdíčko, drahoušek* aj. Za důvěrná slova lze pak považovat i slova v tomto prostředí užívaná, tedy například *čokoládíčka, kafíčko, slad'ounek* aj.¹²⁸
- **slova domácká**, což jsou slova pocházející z rodinného prostředí, odkud se přenášejí do blízkého společenského okolí. Tvoří je hlavně obměny názvů rodinných vztahů: *tatínek, maminka, táta, máma, tetička, babička* aj. Hypokoristika jsou pak domácké obměny jmen, *Máňa, Mánička, Mařena* atp.
- **slova dětská** užívaná dětmi a dospělými v rozhovoru s nimi, například *hajat, bumbat, hačat, papat* aj.
- **eufemismy**, tedy slova s kladným příznakem nahrazující společensky nevhodné či nepříjemné výrazy, expresivita u nich pramení z jejich zjemňovací funkce. Místo neutrálního *zemřel* se například užívá *odešel* (na věčnost), *zesnul, skonat* (dle Slovníku spisovného jazyka českého oba výrazy zároveň knižní) apod. Jinými eufemismy jsou *nevidomý, neslyšící, tělesně postižený*.¹²⁹ Objevují se často ve stylu publicistickém, např. *hendikepovaný* místo *postižený, odtéci peníze* místo *ukrást, vytunelovat* apod.

3.3.2. Slova s negativním citovým příznakem

Druhou skupinou výrazů dle citového příznaku jsou pak **slova s negativním příznakem**, mezi něž patří:

¹²⁶ Hauser, cit. dílo, s. 50.

¹²⁷ Laudativa jsou chválící, kladně hodnotící slova. Jílek, cit. dílo, s. 26.

¹²⁸ Tamtéž.

¹²⁹ Hauser, cit. dílo, s. 50-51.

- **hanlivá, pejorativní slova** vyjadřující negativní, odmítavý či pohrdlivý vztah mluvčího, např. *byrokrat*: označení úředníka, který je nepružný, vytváří umělé překážky, nesmyslně či záměrně prodlužuje úřední akt.¹³⁰ Řadí se k nim dále již zmíněná slova zveličelá, která tento příznak mají skoro vždy: *babizna, chlapisko*.¹³¹ Z jiných slov pak mezi hanlivá a pejorativní slova patří třeba: *herka, chvastoun, doleza, křikloun* aj.¹³²
- **zhrubělá slova**, kterými označujeme skutečnosti vzbuzující odpor nebo pohoršení. Například *žvanit, ožralec, blaf, tlama, žrát* aj.¹³³
- **vulgární slova**, tedy výrazy hrubého, nespolečenského vyjadřování. Například: *chlastat, blít, hajzl*. Patří sem také takzvaná sprostá slova.
- **dysfemismy** patří mezi vulgární slova, jsou opakem eufemismů, vyvolávají zesílení nepříjemných a společensky nevhodných skutečností: *zdechnout* místo *zemřít*, *teplouš* místo *homosexuál*, *slepoň* místo *být slepý*.¹³⁴

¹³⁰ Jílek, V., *Lexikologie a stylistika*, s. 27.

¹³¹ Může však nastat situace, kdy dojde ke změně kvality expresivního příznaku v kontextu, např.: „To naše psisko chlupaté ...“, „Karel má čtrnáct let a je to už pořádné chlapisko.“ Tamtéž, s. 28.

¹³² Hauser, cit.dílo, s. 51.

¹³³ Tamtéž. Dále Jílek, cit.dílo, s. 28.

¹³⁴ Tamtéž.

PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část spočívá v provázání teoretického rámce jazykové expresivity a titulků zpravodajství internetové žurnalistiky s analýzou dvouměsíčního vzorku domácího zpravodajství serverů Novinky.cz a ČeskéNoviny.cz. Sleduji expresivitu zejména lexikální (inherentní, adherentní, kontextovou), syntaktickou: tedy citově motivované elipsy, dále apoziopézy, proziopézy, osamostatněné větné členy, vytčené větné členy, sylepse, paralipsy, připojené větné členy, parenteze, citově podmíněný subjektivní slovosled.

Tyto poznatky pak užiji ke komparaci užití těchto prostředků u identických témat pokrytých oběma servery, tj. zda se u identického tématu uchýlil k užití některého typu jazykové expresivity pouze server Novinky.cz, pouze server ČeskéNoviny.cz, nebo oba.

Sekundárním sledovaným bodem práce je procentuální podíl jazykově expresivních titulků oproti titulkům jazykově neutrálním u vymezeného vzorku.

Analyzoval jsem všechny texty domácího zpravodajství obou serverů v uvedené době. Proti sobě jsem postavil všechna identifikovaná identická témata a následně určil a charakterizoval nalezené prostředky a typy expresivity. Expresivní příznaky byly v titulcích stanoveny podle SSČ, SSJČ, Slovníku neologismů, dále dle Slovníku slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení, Slovníku frazeologie a idiomatiky, sporné případy byly dohledávány v Českém národním korpusu, bylo-li to potřeba k dalšímu určení. U syntaktických a jiných prvků byly expresivní příznaky stanoveny dle citovaných odborných knih. Charakteristika expresivního příznaku u jednotlivých příkladů je uvedena a zdůvodněna v příloženém souboru.

Vycházel jsem z předpokladu, že server Novinky.cz se k expresivním prostředkům uchyluje více než server ČeskéNoviny.cz, a to ve všech jazykových rovinách, nicméně jsem očekával, že to bude v méně než polovině celkového počtu titulků.

Teoreticky nejsou pro tuto práci analyzovány další slovníkové charakteristiky výrazů identifikovaných jakožto expresivní, práce pouze srovnává přístup k tvorbě titulku vzhledem k těmto specifickým prostředkům na omezeném vzorku a ilustruje opozici expresivní/neexpresivní. Sledována není ani oblast frazeologie, nepřímých pojmenování, řečnických figur (až na výjimky v syntaxi), neboť se zde nejedná o komplexní analýzu kategorie jazykové expresivity jako takové. Podobné bádání by se však jistě dalo realizovat za předpokladu odlišného nastavení zkoumaného rámce.

Podmínkou pro přikročení k dalším, zejména tedy stylovým, charakteristikám jednotlivých výrazů byla snaha o přesnější identifikaci u lexikální expresivity kontextové a v některých specifických případech, které nebyly prozatím kodifikovány ve slovnících.

4.1. Stručná charakteristika sledovaných periodik

Novinky.cz jsou nejnavštěvovanějším zpravodajským serverem v České republice,¹³⁵ což také s nejvyšší pravděpodobností souvisí (je obtížné podpořit toto tvrzení tak, abychom jej mohli nahlížet jako danost) s jeho propojením s vyhledávacím serverem seznam.cz. ČeskéNoviny.cz, jakožto zpravodajský server ČTK, jsou regulovány Zákonem o české tiskové kanceláři, mají tak poskytovat vyvážené, objektivní a nehodnotící informace.¹³⁶

Expresivita však nutně vyžaduje a vyjadřuje hodnocení. U serveru Novinky.cz budou hodnotící (a tedy i expresivní) jazykové prostředky porušením zpravodajské normy (což není nikterak zákonně vymahatelné, jedná se víceméně o teoretický koncept), u zpravodajského serveru České tiskové kanceláře je však užití expresivních jazykových prostředků porušením právní regulace.

4.2 Východiska z teorie expresivity pro analyzovaný vzorek

Jak již bylo uvedeno výše, lingvistika není ohledem k teorii expresivity ani zdaleka sjednocená. Liší se jednotlivé přístupy k analýze vztahu expresivity, emocionality, někdy se uvádí také afektivita, popř. i evaluativnost. Pro potřeby této práce tedy zdůrazňuji východiska Zimova a Greplova, zejména v oblasti syntaxe. Tu zde považuji za specifičtější oblast, kterou je třeba analyzovat dle odlišného měřítka než oblast lexika.

Díváme-li se na expresivitu jako aktualizaci neutrálního schématu, pak takové neutrální schéma musí existovat a následná aktualizace může být (a do značné míry je) aktualizací citově motivovanou. Nicméně vstupují zde další specifika produkce žurnalistických sdělení na internetu. Jak již zmiňuje Bednář, v kontextu praktického rozměru žurnalistické práce je de facto nemožné (nebo přinejmenším vysoce kontraproduktivní) uvádět do každého titulku plnou výpověď. To čtenáře od přečtení odrazuje a dochází k odlivu čtenářů z daného periodika, což je důsledek, kterému se novináři snaží předejít. Eliptické titulky a titulky, jež obsahují jiné, v odborné literatuře

¹³⁵ Netmonitor červen 2012 [online, citováno 18.8.2012]. Dostupné z: <<http://www.netmonitor.cz/cerven-2012>>

¹³⁶ Viz Zákon o české tiskové kanceláři z roku 1992, online dostupný zde: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1992/sb104-92.pdf>

jakožto expresivní charakterizované syntaktické prostředky, není v kontextu této práce a ve vztahu k vymezenému rámci možno považovat za univerzálně expresivní. Takové zkoumání by pozbylo smysl vzhledem k samotné podstatě expresivního vyjádření, jak byla nadefinována citovanými autory. Elipsa může být expresivním prostředkem, nicméně je nutné ji identifikovat jako onu aktualizaci citově/emocionálně/volně motivovanou. Pokud však zařadíme všechny příznakové konstrukce, které se podařilo ve vzorku lokalizovat automaticky jakožto expresivní, uniká nám dle mého mínění podstata věci, tj. nakolik vlastně titulky expresivní jsou, tedy nakolik jsou emocionálně motivované. Ve sledované oblasti jsou totiž vytvářeny s ohledem k publiku, ve snaze o věcnost, nahuštěnost vyjádření. Co je patrné z kontextu či situace, se přirozeně vypouští.

U jednotlivých modifikací se tedy práce snaží poukázat na jejich skutečně expresivní charakter, snaží se ignorovat chyby, snahu o informační nahuštěnost a věcnost, vypouštění či jiné modifikace z důvodů specifických pro tvorbu titulků. Pouhá sumarizace jednotlivých modifikací dle mého soudu neilustruje způsob práce sledovaných periodik s danými prostředky. Jejich mechanická identifikace by nevedla k charakterizaci těchto prostředků, je potřeba soustředit se spíše na specifické případy.

Podobně je třeba postupovat v oblasti expresivity kontextové, kde je nutné čelit problému zejména s ohledem na intenci, záměr autora o vytvoření specifického jazykového vyjádření, jak ostatně zdůrazňuje hned v úvodu své práce Jaroslav Zima.

Tímto přístupem vyloučíme ze vzorku desítky případů, které by bylo možné, dle jiných zdrojů či přístupů jako expresivní označit. Zde však je snahou ukázat titulky, které skutečně vyjadřují emocionální, citové, volní stanovisko a navíc se cítí jako aktualizované oproti normovanému, neutrálnímu, objektivnímu, intelektuálnímu schématu/formě.

4.3. Expresivita v titulcích sledovaných serverů

Z celkového počtu 271 identických témat, tedy 542 titulků, bylo pouze třicet dva identifikováno jako expresivní, z toho třicet z hlediska lexikální expresivity a dva z hlediska expresivity syntaktické. Výchozí předpoklad, že u titulků identických témat se k expresivitě uchýlí server Novinky.cz a server ČeskéNoviny tak neučiní, se naplnil ve dvaceti pěti případech, ve třech případech se k expresivitě uchýlil pouze server ČeskéNoviny a v jednom případě tak učinily oba servery.

4.3.1. Inherentní lexikální expresivita

Slova spadající do oblasti inherentní lexikální expresivity se v analyzovaném vzorku objevila pouze pětkrát, pokaždé v titulcích serveru Novinky.cz, premisa se tedy naplnila ve všech případech, kdy došlo k užití inherentně expresivního lexika.

Tabulka 1: Inherentní lexikální expresivita pouze Novinky.cz

Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
<i>Totálně zpackaná akce, ukázala kontrola vyšetřování Janouškovy nehody</i>	<i>Co zjistila kontrola postupu policie v případě Janouška</i>
<i>Jednání komise o odposleších zkrachovalo, nepodařilo se vyšachovat poslance z ABL</i>	<i>Komise pro BIS přerušila jednání o odposleších Béma a Janouška</i>
<i>Losovačky skončí, Klaus podepsal novelu zákona o veřejných zakázkách</i>	<i>Klaus podepsal novelu zpřísňující podmínky veřejných zakázek</i>
<i>Investigativní John se v kauze MUS zastal Rampuly a ukázal na šlendrián ministerstev</i>	<i>VV: V kauze MUS podle všeho pochybila klíčová ministerstva</i>
<i>Na prolhané politiky upozorní studentský server Demagog.cz</i>	<i>Studenti budou prověřovat pravdivost výroků politiků v televizi</i>

4.3.2. Adherentní lexikální expresivita

Slovo adherentně expresivní se ve sledovaném vzorku vyskytlo v celkovém počtu devatenácti titulků, z toho v šestnácti případech se k nim uchýlil server Novinky.cz, ve dvou případech pouze server ČeskéNoviny.cz a v jednom případě pak servery oba.

Tabulka 2: Adherentní lexikální expresivita u identických témat pouze Novinky.cz

Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
<i>Drábek vyhodil dva manažery kvůli problémům s dávkami</i>	<i>Drábek odvolal dva manažery: Pitáka a Královou</i>
<i>Dobeš se obul do šéfky Akreditační komise, prý opakovaně selhala</i>	<i>Dobeš kritizuje šéfku Akreditační komise za zveřejňování výsledků</i>
<i>Msta a lidská ubohost, označil Paroubek snahy ČSSD o jeho odstavení z funkce</i>	<i>ČSSD chce odchod Paroubka z funkce v rozpočtovém výboru Sněmovny</i>
<i>Na právech v Plzni zamrzl výzkum, vysvětluje komise odebrání akreditace</i>	<i>Komise: Plzeňským právům chybí odborníci a nerozvíjí se tu věda</i>
<i>Dobeše bych okamžitě vyhodil, kdyby převzal obálku, uzemnil Nečas Škárku</i>	<i>Dobeš by musel vzít obálku, aby byl odvolán, řekl Škárkovi Nečas</i>
<i>Investigativní John se v kauze MUS zastal Rampuly a ukázal na šlendrián ministerstev</i>	<i>VV: V kauze MUS podle všeho pochybila klíčová ministerstva</i>
<i>Do Sněmovny se derou malé strany, nejbližší k mandátům mají Zemanovci</i>	<i>Factum: Volby by vyhrála ČSSD před ODS, TOP 09 a KSČM</i>
<i>Osobnosti tlačí petici na Nečase, aby podepsal rozpočtový pakt EU</i>	<i>Osobnosti podepsaly výzvu, aby se vláda připojila k fiskální unii</i>
<i>Pracoval celý život, dostal směšný důchod. Zastal se ho až Ústavní soud</i>	<i>ÚS: Stát by měl dále dorovnávat Čechům nižší slovenské penze</i>
<i>Rath odštělil Rychetského, teď jde po Dienstbierovi, zlobí se hlavy ČSSD</i>	<i>Špičky ČSSD rozladilo vyzrazení kandidáta na Hrad Dientsbiera</i>
<i>ČSSD vytočil návrh na zmrazení důchodů, hrozí pokusem o shození vlády</i>	<i>ČSSD chce hlasování o nedůvěře vládě, vadí jí plánované úspory</i>
<i>Škárka vytáhl u soudu eso, roztřesený Bárta se málem rozplakal</i>	<i>Škárka chce dát soudu novou nahrávku Bárty při předání peněz</i>

<i>Brusel Dobešovi rozcupoval půlmiliardový projekt i podruhé, ministr to vzdává</i>	<i>Dobešův projekt OKNO Brusel zamítl i pod novým názvem</i>
<i>Nový řád chtěl i Hitler, pustil se Kalousek ostře do Holešovské výzvy</i>	<i>Kalousek: Holešovská výzva útočila proti demokratickému systému</i>
<i>Já prostě odpálím Bártu, říká Kočí na nové nahrávce. Podle VV chystala kšefty s koalicí</i>	<i>Podle Vv Kočí jednala s TOP 09 a ODS o puči ve straně</i>
<i>Jarolím tlačí grémium VV k odchodu z vlády</i>	<i>Jarolím dopisem vyzve grémium VV k odchodu z vlády</i>

Tabulka 3: Adherentní lexikální expresivita Novinky.cz i ČeskéNoviny.cz

Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
<i>Je to už válka gangů, děsí se John situace na státním zastupitelství</i>	<i>John přirovnal nynější spor státních zástupců k válce gangů</i>

Tabulka 4: Adherentní lexikální expresivita pouze ČeskéNoviny.cz

Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
<i>Černý kašel zabil v Česku po 40 letech tři novorozence</i>	<i>Černý kašel znova začíná být strašákem, zemřely na něj tři děti</i>
<i>Přísedící řekla, že se jí chce ze soudu s Bártou zvracet, v procesu končí</i>	<i>Soud vyloučil přísedící v kauze korupce ve VV, označila proces za žumpu</i>

4.3.3. Kontextová lexikální expresivita

Kontextovou lexikální expresivita je u psaného textu ve formě titulku obtížné identifikovat, nicméně učinil jsem tak na základě odborné literatury u dvou případů. V titulku serveru Novinky.cz *Dobešova **finta**: od školního upustil, zápisné zavést chce*, se vyskytuje hovorové (dle SSČ) slovo *finta*, vzniká zde interference dvou stylových vrstev, kdy dochází k aktualizaci možného neutrálního vyjádření v podobě například *Dobešova lest*, *Dobešův úskok* (opět dle SSČ). Autor se však rozhodl užít slovo *finta*, které sice v povahy expresivní není, zde však působí expresivně, obsahuje citově hodnotící konotace.

Druhým příkladem je pak další titulek serveru Novinky.cz *Kalkulačky znalosti nenahradí, **horoval** Klaus za povinnou maturitu z matematiky*, který obsahuje knižní výraz (SSČ) *horoval*. Opět zde proniká lexikum příznačné pro jinou stylovou vrstvu, působí jako aktualizací prostředek, kde lze zároveň implicitně vyčíst ironizaci prezidenta Klause, což však nelze jednoznačně rozhodnout.

Lexikální prostředky charakteristické pro jinou, než publicistickou oblast se vyskytly i v jiných titulcích, nebyly však identifikovány jako kontextově expresivní, ale zpravidla jako chyby, například v titulku *Týc po měsíci opustil pankráckou věznicí na motorce*, kde slovo *motorka* je též slovníkem charakterizováno jako *hovorové*, ale nepůsobí zde jako aktualizací prvek, spíše naopak, neobvykle by v titulku působil více výraz *motocykl*.

Tabulka 5: Kontextová lexikální expresivita pouze Novinky.cz

Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
<i>Kalkulačky znalosti nenahradí, horoval Klaus za povinnou maturitu z matematiky</i>	<i>Matematika je důležitá, mělo by se z ní povinně maturovat</i>
<i>Dobešova finta: od školného upustil, zápisné zavést chce</i>	<i>Studenti by mohli platit zápisné, o jeho výši ministerstvo jedná</i>

4.3.4. Syntaktická expresivita

Vzhledem k poněkud redefinovaným kritériím pro identifikace jinak syntakticky expresivních či defektních konstrukcí byla jejich incidence ve sledovaném vzorku zcela minimální. I přesto je nutné říci, že po syntaktické stránce se obě periodika vyhýbala modifikacím neutrálních syntaktickým schémat.

Po vyřazení emocionálně nemotivovaných eliptických a jinak modifikovaných titulků vyšlo najevo, že v autorské rovině není u sledovaných periodik v daném období patrná zřetelná intence o aktualizaci nociónálních syntaktických schémat.

Jediným eliptickým titulkem, který mohl být shledán jakožto emocionálně motivovaný, je titulek serveru Novinky.cz *Dobeše do koše, provolávali studenti, kteří v Brně vyšli do ulic*. Druhým syntakticky expresivním titulkem v analyzovaném vzorku je pak další titulek serveru Novinky.cz *Klaus uděloval milosti, dostala ji i šéfka Metropolitní univerzity, odsouzená za korupci*, kde se jedná o připojený větný člen.

Titulky obou serverů, kromě uvedených výjimek, byly z tohoto hlediska ve všech případech identifikovány jako neexpresivní (respektive emocionálně nemotivované).

Tabulka 6: Syntaktická expresivita

Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
<i>Klaus uděloval milosti, dostala ji i šéfka Metropolitní univerzity, odsouzená za korupci</i>	<i>Prezident udělil 14 milostí, většinou z humanitárních důvodů</i>
<i>Dobeše do koše, provolávali studenti, kteří v Brně</i>	<i>Brněnští studenti vyšli na protest proti reformám do ulic</i>

4.3.5.1. Expresivita s kladným citovým příznakem

Slovo expresivní s kladným citovým příznakem se v analyzovaném vzorku vyskytlo po jednom případě na obou stranách, v případě serveru Novinky.cz se jedná o eufemismus **spočinou** v titulku *Němci z Budínky asi spočinou ve Ždírci*.

V případě serveru ČeskéNoviny.cz jde o nový eufemismus **nepřízpůsobiví**. Tento výraz prozatím není zahrnut ve slovnících, nicméně jednoznačně se jedná o zjemnění významu společensky nežádoucího jevu. Slovo ve skutečnosti označuje či přinejmenším implicitně vyjadřuje společensky nepříjemné jevy jako jsou kriminalita, chudoba, nezaměstnanost apod.

Tabulka 7: Expresivita s kladným citovým příznakem pouze Novinky.cz

Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
<i>Němci z Budínky asi spočinou ve Ždírci</i>	<i>Společný hrob pro ostatky Němců může ve Ždírci být</i>

Tabulka 8: Expresivita s kladným příznakem pouze ČeskéNoviny.cz

Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
<i>Chudí na Šluknovsko neproudí, ukázala analýza</i>	<i>Agentura: Nepřízpůsobiví se do Šluknovského výběžku nestěhují</i>

4.3.5 2. Expresivita s negativním citovým příznakem

Expresivní slovo s negativním citovým příznakem se ve vzorku vyskytlo celkem čtyřikrát, pokaždé v titulcích serveru Novinky.cz, ve všech případech byla tato slova dle SSČ a SSJČ stanovena jako hanlivá.

Tabulka 9: Expresivita s negativním citovým příznakem pouze Novinky.cz

Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
<i>Na prolhané politiky upozorní studentský server Demagog.cz</i>	<i>Studenti budou prověřovat pravdivost výroků politiků v televizi</i>
<i>Poslanci v prvním čtení podpořili církevní restituce, opozice vzdala noční řečnění</i>	<i>Sněmovna přes protesty opozice podpořila církevní restituce</i>
<i>Dobeš osočil vedení VV z farizejství</i>	<i>Dobeš kritizuje ministry VV: Byly jim bližší jejich židle než program</i>
<i>Já prostě odpálím Bártu, říká Kočí na nové nahrávce. Podle VV chystala kšefty s koalicí.</i>	<i>Podle Vv Kočí jednala s TOP 09 a ODS o puči ve straně</i>

Závěr

Ve své práci jsem chtěl ukázat na užívané jevy jazykové expresivity u identických témat domácího zpravodajství serverů Novinky.cz a ČeskéNoviny.cz a porovnat způsob zpracování titulků těchto zpráv z hlediska jazykové expresivity.

Předpokládal jsem, že se u titulků serveru Novinky.cz objeví všechny typy expresivity a také ve větším počtu, zatímco u serveru ČeskéNoviny jsem předpokládal velice nízkou incidenci expresivních výrazů. Jelikož se jedná o server České tiskové kanceláře, vztahuje se na něj zákonný požadavek na objektivitu, vyváženost a nestrannost, do jazyka jeho zpravodajství by tak neměly pronikat expresiva, neboť by tak de facto docházelo k porušení této právní regulace. Expresivita je projevem hodnocení, citovosti a porušuje tak jazykovou objektivitu sdělení. U serveru Novinky.cz dochází užitím k porušení normy zpravodajství.

Domníval jsem se však, že i přes tyto faktory nebude expresivita v jazykové rovině převyšovat co do počtu užití jazykové prostředky neutrální a většina analyzovaných titulků neponese expresivní příznak. Tato premisa se také naplnila. Zatímco ČeskéNoviny se jak k expresivitě lexikální, tak syntaktické uchýlovaly zcela minimálně (pouze ve zcela ojedinělých případech), server Novinky.cz užil expresivních prostředků zhruba v desetině případů. Většina zpravodajských sdělení sledovaného období tak byla jazykem titulku zcela neexpresivní (což neznamená, že nebyla citově hodnotící). Minimální počet expresivních jednotek ve sledovaném vzorku přesahuje prvotní očekávání a ukazuje, že u sledovaných témat se obě periodika expresivním jevům vyhýbala, v drtivé většině případů jsou titulky nociónální jak z hlediska lexikálního, tak syntaktického.

Nejvíce případů expresivních slov spadalo do oblasti lexikální expresivity adherentní, nejméně do oblasti lexikální expresivity kontextové a rovněž naprosté minimum užití syntaktických konstrukcí bylo charakterizováno jakožto emocionálně motivovaných, expresivních.

Z výsledků analýzy sledovaného vzorku identických témat vyplývá, že se obě periodika v daném segmentu domácího zpravodajství snaží o neutrální, věcné a ve většině případů nociónální titulky. Tato snaha může pramenit z výše zmíněného přístupu, jak jej rozvádí Javůrek: zbytečně košaté a expresivní titulky jsou kontraproduktivní, sušší a nenápadný, věcný titulek tak může být v daném prostředí úspěšnější. K potvrzení či vyvrácení této hypotézy však ani v průběhu práce nemělo dojít, jedna se pouze o interpretaci zjištěné incidence expresiv ve sledovaném vzorku, která byla překvapivě

nízká, také vzhledem k tomu, že server Novinky.cz je nejčtenějším zpravodajským portálem v České republice. Dalo by se tedy očekávat, že se bude snažit své titulky ozvláštnit, emocionálně aktualizovat, k něčemu takovému však došlo pouze v desetině případů.

Tímto poznatkem lze přispět k rozvíjejícímu se zkoumání jazyka internetové žurnalistiky, jejích titulků a konkrétních specifických jazykových prostředků, se kterými autoři při tvorbě těchto komunikátů pracují. Redaktoři různých periodik se při tvorbě titulků řídí interními manuály, vlastním jazykovým a profesním citem, s jazykem neustále experimentují a je tak obtížné zachytit obecné tendence v přístupu k užívání specifických jazykových jevů v natolik proměnlivém prostředí.

Analýza jazyka internetové žurnalistiky se však pochopitelně může odrážet a vydávat mnohy směry, způsob práce prostředky jednotlivých vrstev slovní zásoby je pouze jednou z dílčích podoblastí takového zkoumání. Jak již bylo řečeno v úvodu, jelikož se toto zkoumání v poslední době teprve dostává do fáze, ve které je možné jej teoreticky lépe uchopit a systematizovat, jakákoli konkrétní data týkající se jednotlivých periodik operujících v českém internetovém mediálním prostoru jsou užitečná a přínosná a ukazují alespoň dílčím způsobem na specifika způsobu práce s jazykovými prostředky u původců těchto sdělení.

Seznam zkratek:

SSČ: Slovník spisovné češtiny

SSJČ: Slovník spisovného jazyka českého

Seznam literatury:

Knihy a články:

- BARTOŠEK, Jaroslav. *Základy žurnalistiky*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2004. 108 s. ISBN 80-7318-059-6
- BEČKA, Josef Václav. *Česká stylistika*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1992, 467 s. ISBN 80-200-0020-8.
- BEDNÁŘ, Vojtěch. *Internetová publicistika*. vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 210 s. ISBN 978-80-247-3452-1.
- BERÁNKOVÁ, Eva. Titulek. In. ŠPRYSLOVÁ, Jitka. *Novinářské žánry*. 1. vyd. Praha: Novinář, 1973, 116 s.
- ČECHOVÁ, Marie, Jan CHLOUPEK, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná česká stylistika*. 1. vyd. Praha: ISV nakladatelství, 2003, 342 s. ISBN 80-86642-00-3.
- ČERMÁK, František a Josef FILIPEC. *Česká lexikologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1985, 281 s.
- ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. 2. vyd., rozš. Praha: Pražská imaginace, 1997, 460 s. ISBN 80-7110-183-4
- ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2010, 357 s. ISBN 978-80-7422-020-3
- FINDRA, Ján. *Expresívne syntaktické konštrukcie*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2004, 66 s. ISBN 80-8055-916-3.
- GREPL, Miroslav. *Emocionálně motivované aktualizace v syntaktické struktuře výpovědi*. Vyd. 1. Brno: Universita J. E. Purkyně, 1967, 151 s.
- KARLÍK, Petr a kol. *Příruční mluvnice češtiny*. 1. vyd. Praha: Lidové noviny, 1995, 799 s. ISBN 80-7106-134-4.
- HAUSER, Přemysl. *Nauka o slovní zásobě*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986, 195 s.
- JAVŮREK, Adam. *Základy online žurnalistiky*. In: Mediální teorie a praxe. Olomouc: Univerzita Palackého Olomouc, 2008, str. 41 – 47.
- JÍLEK, Viktor. *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005, 126 s. ISBN 80-244-1246-2
- JIRÁK, Jan, Josef BERÁNEK a Silvie HEKERLOVÁ. *10 let v českých médiích*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005, 142 s. ISBN 80-7178-925-9.

- KAWAMOTO, Kevin. *Digital journalism: emerging media and the changing horizons of journalism*. Lanham, Md.: Rowman & Littlefield, c2003, xiv, 189 s. ISBN 074252681x.
- MACHÁČKOVÁ, Eva: K sémanticko-syntaktické výstavbě novinových titulků. *Slovo a slovesnost*, 1985, roč. 46, č. 3, str. 215 – 222.
- MISTRÍK, Jozef. *Štylistika*. 1. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1985, 584 s.
- OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007, 263 s. ISBN 978-80-7277-266-7.
- ŠMÍD, Milan. *Zpravodajství internetové žurnalistiky*. In *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2001, str. 98 – 107.
- TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, 191 s. ISBN 80-7367-096-8.
- WARD, Mike. *Journalism online*. Oxford: Focal Press, 2001, 214 s. ISBN 0-240-51610-9.
- ZIMA, Jaroslav. *Expresivita slova v současné češtině: studie lexikologická a stylistická*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1961, 139 s.

Slovníky:

- ČERMÁK, František, Jiří HRONEK a Jaroslav MACHAČ. *Slovník české frazeologie a idiomatiky*. 2., přeprac. a dopl. vyd., V nakl. Leda vyd. 1. Praha: Leda, 2009, 4 sv. ISBN 978-80-7335-215-814.
- FILIPEC, Josef. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Vyd. 3., opr., dotisky 2004, 2005, 2006, 2007, 2010. Praha: Academia, 2003, 647 s. ISBN 80-200-1080-7.
- HAVRÁNEK, Bohuslav, Jaromír BĚLIČ, Miloš HELCL, Alois JEDLIČKA, Václav KŘÍSTKA a František TRÁVNÍČEK. *Slovník spisovného jazyka českého*. 2. nezmě. vyd. Praha: Academia, 1989, 8 sv.
- KARLÍK, Petr, Marek NEKULA a Jana PLESKALOVÁ. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002, 604 s. ISBN 978-80-7106-484-8.
- LOTKO, Edvard. *Slovník lingvistických termínů pro filology*. 3. vyd., dotisk. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, 128 s. ISBN 80-244-0720-5.
- MARTINCOVÁ, Olga. *Nová slova v češtině. Slovník neologizmů*. 1. vyd. Praha, 1998, 356 s. ISBN 80-200-0640-0.

MARTINCOVÁ, Olga. *Nová slova v češtině: slovník neologizmů*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2004, 568 s. ISBN 80-200-1168-4.

SVOZILOVÁ, Nad'a, Hana PROUZOVÁ a Anna JIRSOVÁ. *Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení*. 1. vyd. Praha, 2005, 579 s.

Elektronické zdroje:

ŠMÍD, Milan. *Stručný slovník elektronických médií*. Karolinum, Praha 1995, 57 str. ISBN 80-7184-142-0. [online] [citováno 17.8.2012]. Dostupné z:<tuenak.fsv.cuni.cz/~smid/knih/SLFIN.rtf>

Diplomové práce:

ALBRECHTOVÁ, Barbora. *Funkce titulků v on-line žurnalistice*. Olomouc, 2011. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

FELCMANOVÁ, Lucie. *Jazyková kultura zpravodajských serverů*. Brno, 2006. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně.

HEJBALOVÁ, Lucie. *Titulky domácího zpravodajství serveru Novinky.cz ve srovnání s titulky deníku Právo*. Brno, 2010. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně.

MAREŠ, Václav. *Vyjadřování expresivity v současných internetových bulvárních denících*. Plzeň, 2012. bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni.

RUCKÁ, Markéta. *Lexikální prostředky expresivity v novinových titulcích*. Olomouc, 2010. Magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

VOLF, Josef. *Expresivita v současném novinovém titulku*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská Univerzita v Plzni.

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Inherentní lexikální expresivita pouze Novinky.cz

Tabulka 2: Adherentní lexikální expresivita u identických témat pouze Novinky.cz

Tabulka 3: Adherentní lexikální expresivita Novinky.cz i ČeskéNoviny.cz

Tabulka 4: Adherentní lexikální expresivita pouze ČeskéNoviny.cz

Tabulka 5: Kontextová lexikální expresivita pouze Novinky.cz

Tabulka 6: Syntaktická expresivita

Tabulka 7: Expresivita s kladným citovým příznakem pouze Novinky.cz

Tabulka 8: Expresivita s kladným příznakem pouze ČeskéNoviny.cz

Tabulka 9: Expresivita s negativním citovým příznakem pouze Novinky.cz

Seznam příloh:

Příloha 1: Společná témata domácího zpravodajství serverů Novinky.cz a ČeskéNoviny.cz
v období 1.února 2012 – 1.dubna.2012

Příloha 1:

Společná témata domácího zpravodajství serverů Novinky.cz a ČeskéNoviny.cz v období 1.února 2012 – 1.dubna.2012.

Datum	Novinky.cz	ČeskéNoviny.cz
1.2.2012	Ostrava chce žalovat stát kvůli novele o daních	Kvůli novele zákona o daních zvažuje Ostrava právní kroky
1.2.2012	Česko si ponechá stíhačky, přednost mají pronajaté gripeny	Vláda počítá se stíhačkami ve vojenském letectvu i po roce 2015
1.2.2012	Hackeři zablokovali stránky Sněmovny	Sněmovní web byl v podvečer nepřístupný kvůli útoku hackerů
1.2.2012	Sněmovna uznala Havlovy zásluhy zákonem	Poslanci schválili zákon o zásluhách exprezidenta Havla
1.2.2012	Klaus špatně došlápl a přivodil si výron kotníku	Klaus si vymkl kotník, v příštích dnech omezí program
1.2.2012	Ústavní soud se Sváčkovi vzdaluje, neuspěl v dalším výboru Senátu	Senátní výbory nepodpořily nominaci Sváčka na ústavního soudce
1.2.2012	Dobeš povýší Baumruka na šéfa institutu dětí a mládeže	Dobeš odvolal ředitele institutu, na jeho místo dosadil Baumruka
1.2.2012	Dobeše do koše, provolávali studenti, kteří v Brně	Brněnští studenti vyšli na protest proti reformám do ulic
1.2.2012	Kvůli problémům s dávkami budou padat hlavy, slíbil Drábek	Drábek potrestá za potíže s dávkami manažery MPSV a úřadu práce
2.2.2012	V Česku loni přibylo 153 pacientů s HIV, jde o třetí nejvyšší nárůst v historii	V ČR loni přibylo 153 nových pacientů s HIV a 20 nemocných s AIDS
2.2.2012	Léčebné konopí by mělo být za symbolickou cenu	Používání konopí k léčbě bude možná legální
2.2.2012	Ve dvou příbramských školách byl objeven jedovatý azbest	Ve dvou příbramských školách byly naměřeny vyšší hodnoty azbestu
2.2.2012	Vláda dostala vysvědčení za boj s korupcí, dominují trojky	Protikorupční organizace daly vládě za boj proti korupci trojky

2.2.2012	Stovky studentů v Plzni protestovaly proti zrušení práv	V Plzni protestovali studenti práv proti možnému zrušení fakulty
2.2.2012	Anonymous v noci ovládli internetové stránky ODS, stranu to potěšilo	Anonymous napadli web ODS na protest proti ACTA
2.2.2012	Drábek vyhodil dva manažery kvůli problémům s vyplácením dávek	Drábek odvolal kvůli dávkám dva manažery: Pitáka a Královou
2.2.2012	Letouny CASA mohou po několika měsících znovu do vzduchu	Armádní dopravní letouny CASA se vracejí do vzduchu
3.2.2012	Arktida v Česku přitvrzuje, na Šumavě bylo -38,1 stupně	Na Šumavě bylo 38,1 pod nulou, na většině míst ČR padají rekordy
3.2.2012	Studenti práv z Plzně mohou mít smůlu, jiné fakulty je nemusí převzít	Právnické fakulty nemají povinnost přijmout studenty z Plzně
3.2.2012	Jednání o církevních restitucích provázely spory, Grebeníček s pokáním narazil	Sněmovna odložila spor o církevní restituce do příštího týdne
3.2.2012	Z vodovodních kohoutků teče i ibuprofen, ale ve zcela nepatrném množství	SZÚ zjistil ve vodovodní síti stopy léků, zdraví neohrožují
3.2.2012	Dobeš se obul do šéfky Akreditační komise, prý opakovaně selhala	Dobeš kritizuje šéfku akreditační komise za zveřejňování výsledků
4.2.2012	Na Kvildě bylo -37,7, na Moravě padaly rekordy	Teploty v Česku v noci znovu klesaly pod minus 30 stupňů
4.2.2012	Klaus se kvůli Sváčkovi tajně setkal s vůdci ČSSD	Lídři ČSSD v pátek jednali v Lánech s Klausem
4.2.2012	Prezident Klaus podstoupil operaci šedého zákalu	Prezident Václav Klaus byl na operaci šedého zákalu
4.2.2012	Asi 300 Čechů dostalo nekvalitní kyčelní implantát	Zhruba 300 Čechů dostalo nekvalitní kyčelní implantát
5.2.2012	Majetek Prahy je opět v exekuci kvůli částce 6600 korun	Praha je znovu v exekuci, město ale tvrdí, že dluh už zaplatilo
5.2.2012	Předdůchody se možná odloží, připustil Drábek	Předdůchody by se mohly zavést zřejmě až od roku 2014

5.2.2012	Nečas se Schwarzenbergem si názory na postoj k paktu EU ujasní v úterý	Nečas se Schwarzenbergem budou řešit smlouvu EU asi v úterý
5.2.2012	O nadstandardy u lékařů zatím není velký zájem	Nadstandardy si pacienti v lednu kupovali v nemocnicích jen málo
6.2.2012	Heger: Ministerstvu zdravotnictví by se mohlo sloučit s resortem sociálních věcí	Heger by se sloučení svého resortu s MPSV nebránil
6.2.2012	Rekordní mráz láme koleje, zamrzá dokonce i arktická nafta	Mráz zastavil vlaky, zamrzá nafta a lámou se koleje
6.2.2012	Tuhý mráz potrvá déle, než se čekalo	Na Kvildě bylo -39,4°, mrazy ještě dva týdny vydrží
6.2.2012	Hackeři z Anonymous zveřejnili osobní data tisíců členů ODS	Hackeři získali a zveřejnili osobní data tisíců členů ODS
6.2.2012	Vláda pozastaví ratifikaci smlouvy ACTA, hackeři slaví úspěch	Vláda pozastaví ratifikační proces protipadělatelské dohody ACTA
6.2.2012	Dotace se rozjedou v dubnu, tvrdí Dobeš s tím, že o varování z Bruselo nikdo neví	Česku podle Dobeše nehrozí zastavení dotací EU do školství
7.2.2012	Msta a lidská ubohost, označil Paroubek snahy ČSSD o jeho odstavení z funkce	ČSSD chce odchod Paroubka z funkce v rozpočtovém výboru Sněmovny
7.2.2012	Ve věku 38 let zemřel poslanec ČSSD Petr Jalowiczor	Zemřel poslanec ČSSD Petr Jalowiczor
7.2.2012	Poslanci v prvním čtení podpořili církevní restituce, opozice vzdala noční řečnění	Sněmovna přes protesty opozice podpořila církevní restituce
7.2.2012	Nečas a Schwarzenberg už se nebudou okřikovat, roztržka ale trvá	Nečas a Schwarzenberg se dohodli mírnit slova okolo fiskální unie
8.2.2012	Europoslanec za KDU-ČSL Březina opustil řady lidovců	Europoslanec za KDU-ČSL Březina opustil řady lidovců

8.2.2012	Na právech v Plzni zamrzl výzkum, vysvětluje komise odebrání akreditace	Komise: Plzeňským právům chybí odborníci a nerozvíjí se tu věda
8.2.2012	Mečl chce odvolat nepohodlného náměstka	Mečl navrhl odvolat svého náměstka Grygárka
8.2.2012	Záchranáři budou mít opět absolutní přednost na přechodech	Sněmovna vrátila záchranářům přednost na přechodech pro chodce
8.2.2012	Trvalo to 20 let. Poslanci si zrušili doživotní imunitu	Sněmovna schválila omezení imunity zákonodárců
8.2.2012	váček ústavním soudcem nebude, Senát Klausovu nominaci zamítl	Senát neschválil Sváčka ústavním soudcem, podle Klause pochybil
8.2.2012	Prezidenta si vyberou sami občané, Senát souhlasil s přímou volbou	Senát schválil zavedení přímé volby prezidenta
8.2.2012	Příští týden se oteplí, alespoň na nulu	Příští týden se oteplí nad nulu, o víkendu ale bude minus 25
8.2.2012	Tisícovka i víc za svoz odpadu? Poslanci dali obcím volnou ruku	Poplatky za odpad se zřejmě budou odvíjet od nákladů na svoz
9.2.2012	NS: Odškodné za pobyt ve vazbě bude nejvýše 1500 korun za den	NS: Přiměřené odškodnění za vazbu je 500 až 1500 korun
9.2.2012	Klaus si v očích Čechů pohoršil na všech frontách	CVVM: Klaus dbá o svůj úřad, ale nezná naše problémy, míní lidé
9.2.2012	Nemohl jsem dělat chytrou horáky, hájí Nečas odmítnutí unijní smlouvy	Nečas nevyloučil podpis fiskální úmluvy EU
9.2.2012	Dobeše bych okamžitě vyhodil, kdyby převzal obálku, uzemnil Nečas Škárku	Dobeš by musel vzít obálku, aby byl odvolán, řekl Škárkovi Nečas
9.2.2012	Cukrovkářům může během zimy zmrznout inzulín	Mrazy jsou pro diabetiky spojeny s rizikem, že jim zmrzne inzulín
10.2.2012	Investigativní John se v kauze MUS zastal Rampuly a ukázal na šlendrián ministerstev	VV: V kauze MUS podle všeho pochybila klíčová ministerstva

11.2.2012	Mrazivý rekord zatím odolává, noc byla teplejší, než se čekalo	Teplotní rekordy v noci odolaly, teplota neklesla pod minus 30
11.2.2012	V České republice demonstrovalo přes 2500 lidí proti smlouvě ACTA	Po Česku dnes proti ACTA protestovalo necelých 3000 lidí
11.2.2012	Sobotní noc bude mrazivá, absolutní rekord asi nepadne	Dnešní noc bude mrazivá, absolutní rekord ale asi nepadne
12.2.2012	Teplotní rekordy padly na 75 stanicích	Teplotní rekordy padly na 75 stanicích, Kvilda-Perla minus 36,5
12.2.2012	Smog dusí česká města, místy platí signál regulace	Na většině území ČR panují zhoršené rozptylové podmínky
12.2.2012	Letouny CASA jsou opět v plném provozu	Náčelník štábu povolil letání dopravních letadel CASA
12.2.2012	České školství vytěsňuje znevýhodněné žáky, tvrdí studie OECD	OECD varuje české školy před vyřazováním žáků a žebříčky škol
12.2.2012	Myslivost je na seznamu kulturního dědictví	Myslivost byla zapsána na seznam nehmotného kulturního dědictví
12.2.2012	Do Sněmovny se derou malé strany, nejbliže k mandátům mají Zemanovci	Factum: Volby by vyhrála ČSSD před ODS, TOP 09 a KSČM
13.2.2012	Losovačky skončí, Klaus podepsal novelu zákona o veřejných zakázkách	Klaus podepsal novelu zpřísňující podmínky veřejných zakázek
13.2.2012	Anonymous zveřejnili databázi Čechů v IFPI	Hackeři napadli web české pobočky hudební federace IFPI
14.2.2012	Osobnosti tlačí peticí na Nečase, aby podepsal rozpočtový pakt EU	Osobnosti podepsaly výzvu, aby se vláda připojila k fiskální unii
14.2.2012	Klaus uděloval milosti, dostala ji i šéfka Metropolitní univerzity, odsouzená za korupci	Prezident udělil 14 milostí, většinou z humanitárních důvodů
14.2.2012	Pracoval celý život, dostal směšný důchod. Zastal se ho až Ústavní soud	ÚS: Stát by měl dále dorovnávat Čechům nižší slovenské penze

15.2.2012	Fischer a Švejnar by mohli postoupit do druhého kola prezidentské volby	Factum: Šanci v přímé volbě prezidenta by měli Fischer a Švejnar
15.2.2012	Klausův „géníus“ čelí trestnímu oznámení kvůli antisemitismu	Liška podal trestní oznámení na Bartoše kvůli údajně antisemitskému článku
15.2.2012	Nebudou-li dávky vypláceny včas, zvážím rezignaci, připustil Drábek	Drábek: Když nebudou dávky vypláceny včas, zvážím rezignaci
15.2.2012	Oběti trestných činů mají získat více práv a důstojný přístup	Vláda podpořila zákon posilující práva obětí trestných činů
15.2.2012	Lessy vysokými odměnami zákon neporušil	Inspekce: Lessy vyplacením vysokých odměn trestný čin nespáchal
15.2.2012	Nečas se před summitem EU poradí s Cameronem	Nečas se před summitem EU o fiskální unii sejde s Cameronem
15.2.2012	Náhrady implantátů PIP by pojišťovny měly hradit jen části žen	MZ vydalo nezávazné stanovisko k vadným implantátům PIP
15.2.2012	Rath odstřelil Rychetského, teď jde po Dienstbierovi, zlobí se hlavy ČSSD	Špičky ČSSD rozladilo vyzrazení kandidáta na Hrad Dienstbiera
15.2.2012	Sníh a nehody zavřely silnice v horách, problémy jsou i na dálnicích	Dopravu blokuje sníh a závěje, staly se desítky nehod
16.2.2012	Pražský soudce Sklenář přišel o funkci, byl pomalý	NSS v lednu kvůli průtahům odvolal z funkce pražského soudce
16.2.2012	Česko chybovalo při vyšetřování podivné smrti Roma, rodině zaplatí půl miliónu	Evropský soud: Česko chybovalo při vyšetřování smrti Roma
17.2.2012	Krkonoše hlásí předposlední stupeň lavinového nebezpečí	V Krkonoších po sněžení stouplo nebezpečí lavin na čtvrtý stupeň
17.2.2012	Klaus podepsal zákon o přímé volbě prezidenta	Prezident podepsal zákon, který zavede přímou volbu jeho nástupce
17.2.2012	Omilostněnou Benešovou pojily vztahy s prezidentovou ženou	LN: Omilostněnou Benešovou pojily vztahy s prezidentovou ženou
17.2.2012	Školné na vysokých školách podporují, sdělil Nečas rektorům	Nečas: Reformy vysokých škol jsou nutné, chci je provést

18.2.2012	V Jeseníkách vzrostla hrozba pádu lavin na čtvrtý stupeň z pěti	V Jeseníkách vzrostla hrozba pádu lavin na čtvrtý stupeň
18.2.2012	Za prezidenta chceme Švejnara nebo Dienstbiera, dohodli se v ČSSD	ČSSD chce vyslat na Hrad Švejnara nebo Dienstbiera
18.2.2012	Pochod radikálů Jihlava ustála	V Jihlavě demonstrovala Dělnická mládež, údajně na podporu Srbska
19.2.2012	Strany se jmény svých lidí na Hrad nespěchají, ČSSD posbírání podpisy	ČSSD chce nominovat kandidáta na Hrad peticí i zákonodárci
20.2.2012	Zeman trvá na odvolání pražského vrchního státního zástupce	Nejvyšší žalobce Zeman trvá na důvodech odvolání Rampuly z funkce
20.2.2012	Absolventi VŠE berou 51 tisíc, umělci a zemědělci polovinu	Průzkum: Absolventi VŠE berou 51.000, umělci a zemědělci půlku
20.2.2012	Šéf NKÚ Dohnal ve funkci skončil, rozsudek je pravomocný	Dohnal byl pravomocně odsouzen, končí tak ve funkci šéfa NKÚ
20.2.2012	V Česku přibývá šestnáctiletých, kteří se pravidelně opíjejí	V ČR přibývá šestnáctiletých, kteří pravidelně pijí alkohol
20.2.2012	Klaus podepsal občanský zákoník	Prezident Klaus dnes podepsal nový občanský zákoník
20.2.2012	Studenti kvůli reformě vysokých škol vyjdou do ulic	Studenti VŠ vyjdou příští týden do ulic, vadí jim reforma škol
20.2.2012	Arnika protestovala proti redukci informací o znečišťování	Arnika protestovala proti redukci informací o znečišťování
20.2.2012	Švejnara zatím kandidaturu na prezidenta neoznámí	Švejnara zatím kandidaturu na Hrad neoznámí, chce cítit podporu
20.2.2012	Neprávem sterilizované ženy dostanou odškodnění, navrhla vládní rada	Rada vlády pro lidská práva navrhuje odškodnit sterilizované ženy
21.2.2012	Policie prověřuje dvě udání ohledně Klausovy milosti	Týden.cz: Policie prověřuje dvě udání ohledně Klausovy milosti
21.2.2012	Odvolání Rampuly nebylo podle soudu dostatečně zdůvodněno	Soud: Neprokázalo se, že Rampula závažně porušil své povinnosti

21.2.2012	Kdybych uspěl s dovoláním, rád bych dokončil mandát v NKÚ, tvrdí Dohnal	Dohnal by v případě změny rozsudku v budoucnu rád dokončil mandát
21.2.2012	Pokud Klaus nevysvětlí milosti, přijde výzva k rezignaci, hrozí Zaorálek	Zaorálek požaduje, aby Klaus vysvětlil sporné milosti
22.2.2012	Vláda schválila zákon, podle kterého mají lidé volit prezidenta přímo	Vláda schválila prováděcí zákon k přímé volbě prezidenta
22.2.2012	Přímá volba prezidenta má řadu úskalí, upozornil Rychetský vládu	Rychetský poslal Nečasovi připomínky k přímé volbě prezidenta
22.2.2012	Nečas s Cameronem vyrazí na bruselský summit vlakem	Nečas a Cameron pojedou z Londýna na summit EU společně vlakem
22.2.2012	V dolní části Václavského náměstí nahradí od dubna auta pěší zóna	Z dolní poloviny Václavského náměstí od dubna zmizí auta
22.2.2012	Ministerstvo kývlo na stavbu přehradě na Bruntálsku	Ministerstvo schválilo studii k přehradě v Nových Heřminovech
23.2.2012	Předdůchody budou pro všechny, rozhodla se tripartita	Předdůchody se mají zavést v roce 2013, a to pro všechny profese
23.2.2012	Němci z Budínky asi spočinou ve Žďirci	Společný hrob pro ostatky Němců může ve Žďirci být
24.2.2012	Černý kašel zabil v Česku po 40 letech tři novorozence	Černý kašel znova začíná být strašákem, zemřely na něj tři děti
24.2.2012	Válka žalobců graduje: Rampula mohl podle Zemana zmařit vyšetřování	Zeman: Rampula mohl vyzradit utajované informace
24.2.2012	Na protest proti mozaice se symboly komunismu rozvinuli v Semilech svastiku	Aktivisté v Semilech upozornili hákovým křížem na komunistickou mozaiku
24.2.2012	Týc na druhý pokus nastoupil do věznice	Týc na druhý pokus nastoupil do věznice
24.2.2012	Komunisté uctili převrat 48 a Gottwalda, kolemjdoucí kroutili hlavou	Komunisté uctili Gottwaldovu památku a chválili minulý režim

24.2.2012	Je to už válka gangů, děsí se John situace na státním zastupitelství	John přirovnal nynější spor státních zástupců k válce gangů
26.2.2012	Za sedm let jsem vydělal 50 milionů, řekl exšéf pražského dopravního podniku	Bývalý šéf DPP Dvořák přiznal příjmy, na média chystá žaloby
27.2.2012	Největší důvěře se těší Němcová, Schwarzenberg a Dienstbier	CVVM: Lidé nejvíce věří místopředsedkyni ODS Němcové
27.2.2012	Český helsinský výbor zkritizoval odsouzení Týce i řidiče autobusu	ČHV kritizuje odsouzení Týce i olomouckého řidiče autobusu
27.2.2012	Rampula podal trestní oznámení kvůli vniknutí do Grygárkovy kanceláře	Rampula podal oznámení kvůli vniknutí do Grygárkovy kanceláře
27.2.2012	Kry na českých řekách musely uvolnit odstřely	Kry na českých řekách mohou způsobit záplavy, led se odstřeluje
27.2.2012	Nečas: Školné zavést nestihneme, Dobešova varianta je jedna z možných	Nečas: Dobešův ústup od školného je jedna z variant
28.2.2012	Dobešova finta: od školného upustil, zápisné zavést chce	Studenti by mohli platit zápisné, o jeho výši ministerstvo jedná
28.2.2012	Tající sněh zvedne hladiny řek, největší nebezpečí je v Libereckém kraji	Tající sněh zvedne řeky, nebezpečí v Ústeckém a Libereckém kraji
28.2.2012	Zeman se sešel s Rampulou, znesváření žalobci se dohodli na komunikaci	Zeman se setkal s Rampulou, dohodli se na způsobu komunikace
28.2.2012	ČSSD vytočil návrh na zmrazení důchodů, hrozí pokusem o shození vlády	ČSSD chce hlasování o nedůvěře vládě, vadí jí plánované úspory
28.2.2012	Studenti po celé zemi protestují proti reformám vysokých škol	Ve 12 univerzitních městech studenti protestují proti reformám
28.2.2012	Klaus kvůli studentským protestům zrušil návštěvu Brna	Klaus kritizoval protesty studentů, nejede kvůli nim do Brna

28.2.2012	Ministerstvo kultury přestane financovat internet v knihovnách	Ministerstvo kultury přestává platit internet v knihovnách
29.2.2012	Senát schválil zákon o uznání Havlových zásluh	Senát schválil zákon o Havlových zásluhách
29.2.2012	Úřady zaskočil přestupný den, systém dokladů zkolaboval	V ČR dopoledne nefungoval systém vydávání průkazů
1.3.2012	V Česku je kolem 4000 pravicových extremistů, útoků na Romy přibude	Experti: V ČR je 4000 militantních neonacistů, přibude útoků na Romy
1.3.2012	Vláda klesá v očích veřejnosti ke dnu, nespokojeno je s ní 79 procent lidí	CVVM: Češi hodnotí vládu v řadě aspektů výrazně záporně
1.3.2012	Klause rozzlobilo, že německá nadace nepotvrdila Machovi účast na konferenci	Klause rozzlobilo, že nadace odmítla Macha, ta to popřela
1.3.2012	Policie obvinila 17 členů pražské ČSSD kvůli úplatkářskému skandálu	Policie obvinila 17 členů pražské ČSSD kvůli úplatkům
1.3.2012	V Čechách bylo i 16 stupňů, na 15 místech padly rekordy	Na 15 místech padl teplotní rekord, nejtepleji je na západě Čech
2.3.2012	Do dvou let má 17 000 učitelů přijít o místo	Odbory: Školství má přijít o 15 mld, o práci přijde 17.000 lidí
2.3.2012	Rampula stáhl návrh na odvolání náměstka Grygárka	Rampula stáhl návrh na odvolání Grygárka
2.3.2012	Obrana přijde o 1,4 miliardy, vojáci hledají, kde ušetřit	Obrana bude muset letos ušetřit 1,4 miliardy korun
3.3.2012	Předseda DSSS Vandas chce kandidovat na prezidenta státu	Předseda DSSS Vandas chce kandidovat na prezidenta
3.3.2012	Nečas: Model sociálního státu v EU je v krizi, soc. dem. by měli zpozornět	Nečas: Model sociálního státu v řadě evropských zemí je v krizi
4.3.2012	K urnám přišly v Karlových Varech volit prezidenta stovky Rusů	V K. Varech přišly volit ruského prezidenta stovky lidí z regionu

4.3.2012	Moravskoslezský kraj opět trápí prach v ovzduší	V Moravskoslezském kraji jsou opět zhoršené rozptylové podmínky
4.3.2012	Novým mluvčím vlády bude bývalý reportér ČT Michal Schuster	Osúcha ve funkci mluvčího koaliční vlády střídá Michal Schuster
5.3.2012	Kácení na Šumavě bylo nelegální, tvrdí zástupkyně ombudsmana	Na Šumavě se dle zástupkyně ombudsmana loni kácelo nelegálně
5.3.2012	Nejlepší byla 90. léta, myslí si Češi	Většina občanů není spokojena s fungováním demokracie v ČR
5.3.2012	Chlapec, který se zranil na eskalátoru, dostane 220 tisíc korun	Chlapec dostane od DPP za zranění na eskalátorech 220.000 Kč
5.3.2012	Ve Vyšních Lhotách bude nová věznice, přestaví si ji sami vězni	První vězni by ve Vyšních Lhotách mohli být už v létě
6.3.2012	Na prolhané politiky upozorní studentský server Demagog.cz	Studenti budou prověřovat pravdivost výroků politiků v televizi
6.3.2012	Prezident navrhl Senátu Zdeňka Koudelku na post ústavního soudce	Klaus navrhl Senátu Koudelku na ústavního soudce
6.3.2012	Čechy trápí nejvíc korupce a nezaměstnanost	CVVM: Za nejpálčivější problém lidé považují korupci
6.3.2012	Plzeňská práva skončí asi už v červenci, komise už o fakultě jednat nechce	Plzeňská práva namísto v říjnu zřejmě skončí už v červenci
7.3.2012	Škárka vytáhl u soudu eso, roztřesený Bárta se málem rozplakal	Škárka chce dát soudu novou nahrávku Bárty při předání peněz
7.3.2012	Klaus označil soud s Bártou za absurdní reality show ničící politický systém	Klaus míní, že soudní reality show s Bártou škodí české politice
7.3.2012	Starosta Prahy 2 rezignoval kvůli obvinění ze zneužití pravomoci	Starosta Prahy 2 rezignoval kvůli obvinění ze zneužití pravomoci
7.3.2012	Úplné zmrazení důchodů neprojde, shodli se ministři	Ekonomičtí ministři dnes odmítli úplné zmrazení důchodů
7.3.2012	Za chilské pero bych si utrhl ruku, kaje se Klaus	Klause mrzí, že v Chile schoval pero, epizoda prý byla zbytečná

7.3.2012	Budějovické školy by měly být bez azbestu, žáci se mohou vrátit	Školy na Máji jsou prý bez azbestu, děti se tam vrátí 19. března
8.3.2012	V noci pokryje celé Česko náledí, varují meteorologové	V noci na pátek pokryje celé Česko náledí
8.3.2012	Nečas: Největší problémy s fondy EU jsou kvůli auditům na financích	Nečas: EK vidí největší problémy s fondy unie v systému auditů MF
8.3.2012	Není to příliš hezký pohled, komentoval Nečas soud s Bártou	Nečas k Bártovu soudu: Pohled do stranických útrob nebývá hezký
8.3.2012	Ve Sněmovně by zasedly jen čtyři strany, třetina hlasů by propadla	Factum: Volby by teď vyhrála ČSSD; roste podpora menších stran
8.3.2012	Domácí porody jsou v rozporu s vědeckými poznatky, tvrdí lékařská komora	ČLK: Plánované domácí porody jsou v rozporu s poznatky vědy
8.3.2012	Nový sníh komplikuje dopravu v celé zemi	Dopravu komplikují sněhové přeháňky
9.3.2012	Vnitru bude letos chybět v rozpočtu asi 1,7 miliardy korun	Vnitru bude letos chybět v rozpočtu asi 1,7 miliardy korun
9.3.2012	Zvažované změny penzí mohou zvýšit relativní chudobu, vypočítala studie	Zmrazení penzí by mohlo zvýšit počet chudých osob, varuje studie
9.3.2012	Podle většiny lidí Bárta Škárku a Kočí uplácel, ukázal průzkum	STEM/MARK pro ČT: Podle většiny lidí Bárta Škárku a Kočí uplácel
9.3.2012	Dobeš prodloužil život plzeňských práv o čtyři roky, bude čelit žalobám	Dobeš prodloužil plzeňským právům akreditaci, hrozí mu žaloba
10.3.2012	Europoslanec Ransdorf je v exekuci, nesplatil starý dluh	Europoslanec Ransdorf je v exekuci, nesplatil starý dluh
11.3.2012	Slovenské volby jsou poučením i pro naši vládu, míní Sobotka i Schwarzenberg	Výsledek slovenských voleb je prý poučením pro českou vládu
11.3.2012	Brát nové studenty bych nedoporučovala, tvrdí rektorka plzeňské univerzity	Zatím není jasné, zda práva v Plzni budou přijímat první ročníky

11.3.2012	Proces s Bártou není důvodem k obměně vlády, míní Nečas	Nečas: Soud s Bártou důvod k obměně vlády nedal
12.3.2012	STEM: S politickou situací je spokojeno jen 14 procent Čechů	STEM: S politickou situací je spokojeno 14 pct. Čechů
12.3.2012	Brusel Dobešovi rozcupoval půlmiliardový projekt i podruhé, ministr to vzdává	Dobešův projekt OKNO Brusel zamítl i pod novým názvem
12.3.2012	Dobrá zpráva: V Česku se cítí bezpečně rekordní počet lidí	CVVM: V Česku se bezpečně cítí rekordních 74 procent lidí
12.3.2012	Obviněného starostu Prahy 2 nahradí Jana Černochová	Obviněného Palusku nahradí v čele Prahy 2 Černochová
13.3.2012	Nečas zpražil soudkyni Wagnerovou za její slova o šílených reformách	Nečase popudilo, že Wagnerová kritizovala vládní reformy
13.3.2012	Přiškrtneme výdaje na sociální dávky o tři miliardy, oznámil Drábek	Drábek chce kvůli úsporám dát letos na dávky o tři miliardy méně
13.3.2012	Bezpečnostní agentura ABL se přejmenovala	Firma ABL se přejmenovala, ředitel Matěj Bárta rezignoval
13.3.2012	Většina lidí důvěřuje nejvyšším soudním institucím, s nižšími je to horší	STEM: Většina lidí věří nejvyšším soudním institucím
13.3.2012	Veřejné zakázky v Praze jsou předražené až o 60 procent, ukazují posudky	Posudky zjistily předražování zakázek v Praze až o 60 procent
14.3.2012	Poslanci se přeli kvůli stolku, Němcová prý šikanuje klub ČSSD	Poslanci ČSSD se přeli s Němcovou kvůli stolku klubu před sálem
14.3.2012	Přímá volba prezidenta se přiblížila, poslanci dali šanci prováděcí normě	Poslanci podpořili prováděcí zákon k přímé volbě prezidenta
14.3.2012	Lidé chtějí na Hrad Fischera nebo Švejnara, šanci má i Zeman	Z prezidentských kandidátů má největší podporu Fischer a Švejnar
14.3.2012	Nejvyššímu kontrolnímu úřadu důvěřuje nejméně lidí od roku 1999	STEM: Důvěra v NKÚ je nejnižší od roku 1999
14.3.2012	Akreditační komise podala trestní oznámení na Dobeše	Akreditační komise podala na Dobeše trestní oznámení

14.3.2012	Přisedící řekla, že se jí chce ze soudu s Bártou zvracet, v procesu končí	Soud vyloučil přisedící v kauze korupce ve VV, označila proces za žumpu
14.3.2012	Klaus ustoupil a po letech podepsal dodatek k Evropské sociální chartě	Klaus podepsal po výzvě Senátu úmluvu o kolektivních stížnostech
15.3.2012	Peake se sešla na Hradě s Klausem	Vicepremiérka za VV Peake se krátce sešla s prezidentem Klausem
15.3.2012	Přetáčení tachometrů se trestat nebude, rozhodli poslanci	Poslanci zamítli návrh na trestnost přetáčení tachometrů vozů
15.3.2012	V Ústí se rozpadla koalice na radnici	V Ústí se rozpadla koalice, ČSSD se opřela o KSČM a TOP 09
15.3.2012	Senátoři vrátili do zákona poplatky za znečišťování. Firmy mají platit víc	Senát doporučil poplatky za znečištění ovzduší zvyšovat
16.3.2012	Klaus podepsal zákon o uznání Havlových zásluh	Klaus podepsal zákon o Havlových zásluhách
16.3.2012	Školské odbory vyhlásily kvůli škrtnům stávkovou pohotovost	Školské odbory vstoupily kvůli škrtnům do stávkové pohotovosti
16.3.2012	Státní policii nedůvěřuje téměř polovina Čechů	STEM: Armádě důvěřuje přes 60 pct lidí, policii polovina
16.3.2012	O nedůvěře vládě se bude hlasovat v úterý	Schůze sněmovny k nedůvěře vládě začne v úterý v podvečer
16.3.2012	Policisté byli v kanceláři Rampulova náměstka legálně	Insider: Akce u náměstka VSZ Grygárka byla legální, říká policie
17.3.2012	Holešovská výzva se distancovala od demonstrace v Praze	Holešovská výzva se distancovala od dnešní demonstrace v Praze
18.3.2012	Nový řád chtěl i Hitler, pustil se Kalousek ostře do Holešovské výzvy	Kalousek: Holešovská výzva útočila proti demokratickému systému
18.3.2012	Teplotní rekordy pokořila i neděle, blíží se ale ochlazení	Teplotní rekordy dnes padly na 11 místech, brzy se ale ochladí
19.3.2012	Státní maturity se prodražily a cíle nesplnily, zjistil NKÚ	Přípravu státních maturit doprovázela pochybení, zjistil NKÚ

19.3.2012	Důvěra Čechů v Evropskou unii je na historickém minimu	Důvěra Čechů v EU a EP klesla na historické minimum
19.3.2012	Akreditační komise podala kvůli plzeňským právům podnět k žalobě	Akreditační komise podala podnět k žalobě kvůli právům v Plzni
19.3.2012	ODS zvolí kandidáta na Hrad v primárních, jasno bude v červenci	Kandidáta ODS na Hrad vyberou členové strany do konce června
19.3.2012	Stop Nečasově vládě, volaly v Praze stovky protestujících lidí	V Praze protestovaly stovky lidí proti vládní politice
19.3.2012	Odboráři v dubnu vyjdou do ulic protestovat proti vládním škrtům	Odbory svolaly na 21. dubna do Prahy protest proti škrtům
20.3.2012	Rampulovo zastupitelství se vzdalo kauzy Mostecké uhelné	Pražské VSZ končí s dozorováním kauzy Mostecké uhelné společnosti
20.3.2012	Chyby notářů by měl platit stát, je za ně zodpovědný, řekl Ústavní soud	Stát možná zaplatí podvedenému za chybu notáře, rozhodl ÚS
20.3.2012	Chudí na Šluknovsko neproudí, ukázala analýza	Agentura: Nepřizpůsobiví se do Šluknovského výběžku nestěhují
20.3.2012	Exministru Kocourkovi může soud omezit právo disponovat s majetkem	Kocourková má stále šanci omezit Kocourkovi disponovat s majetkem
20.3.2012	Nečasova vláda odolala pokusu o vyslovení nedůvěry	Vláda podle očekávání přečkala další hlasování o nedůvěře
20.3.2012	Ze školství nemusíme škrtnout hned 4,5 miliardy, připustil Kalousek	Vládní koalice nenalezla shodu ohledně vázání peněz ve školství
20.3.2012	Heger chce zvýšit platby na zdravotní pojištění za státní pojištěnce	Heger chce od státu víc na zdravotní pojištění dětí či důchodců
21.3.2012	O vině a trestu by se mohli obvinění se žalobcem dohodnout	Sněmovna schválila zavedení dohody o vině a trestu
21.3.2012	Poslanci si pozvali šéfa BIS kvůli úniku odposlechů Béma a Janouška	Sněmovní komise pro kontrolu BIS bude řešit únik odposlechů Béma
21.3.2012	Bývalý ministr Langer složil advokátní zkoušku	Exministr vnitra Langer (ODS) složil ústní část advokátní zkoušky
21.3.2012	Komunisté posílili a dostali se před TOP 09	CVVM: Volby by vyhrála ČSSD před ODS, komunisty a TOP 09

21.3.2012	Vláda souhlasí s přejmenováním pražského letiště po Havlovi	Vláda podpořila přejmenování letiště v Ruzyni po Václavu Havlovi
21.3.2012	Ministr školství Dobeš ohlásil na vládě, že odstoupí	Ministr Dobeš rezignuje, nesouhlasí se škrtý ve školství
22.3.2012	Dobeše by mohla nahradit místopředsedkyně VV Navrátilová	Dobeše by mohla nahradit místopředsedkyně VV Navrátilová
22.3.2012	Dobeš potvrdil odchod z vlády, skončí k poslednímu březnu	Dobeš na ministerstvu školství skončí do konce března
22.3.2012	Studenti plzeňských práv by mohli dostudovat na novém ústavu v Plzni	Studenti plzeňských práv by mohli dostudovat v Plzni nebo jinde
22.3.2012	Dobeš nestihne připravit projekty pro EU, peníze přesune školám	Dobeš nestihne připravit projekty EU, peníze přesune školám
22.3.2012	Kvůli odposlechům chce s Bémem mluvit premiér, začalo vyšetřování	Nečas: S Bémem povedu kvůli telefonátům s Janouškem vážný rozhovor
22.3.2012	Méně magistrů a platby až za získané kredity, plánuje pro VŠ Nečas	Nečas: Stát by měl financovat jen standardní dobu studia
22.3.2012	Češi vítají přímou volbu prezidenta, bojí se však populismu kandidátů	Jen 49 % Čechů věří, že budou lidé prezidenta volit odpovědně
22.3.2012	Aféra s odposlechy dua Bém-Janoušek rozhoupala křeslo ředitele VZP	Šéf VZP Horák možná přijde o místo kvůli hovorům Béma s Janouškem
23.3.2012	Pochybné zakázky v Praze: "Zavři oko. Dělej, že nic nevidíš"	Janoušek nabádal úředníka magistrátu, ať "zavře oko"
23.3.2012	Studenti plzeňských práv podali trestní oznámení na Akreditační komisi	Studenti práv dávají trestní oznámení na akreditační komisi
23.3.2012	Bývalý starosta Prahy 5 Jančík byl potřetí obviněn, hrozí mu 10 let vězení	Policie potřetí obvinila exstarostu Prahy 5 Jančíka
23.3.2012	Dobeš předal Nečasovi demisi	Ministr školství Dobeš předal Nečasovi svou demisi

23.3.2012	O obsah rozhovorů Béma a Janouška se začala zajímat policie	Obsahem telefonátů Béma s Janouškem se zabývá policie
23.3.2012	Zlatý Ámos si porotu získal vtípem	Nejoblíbenějším učitelem ČR se stal Michal Mikláš ze Zlína
24.3.2012	Týc po měsíci opustil pankráckou věznici na motorce	Týc dnes po měsíci opustil věznici
24.3.2012	Policejní prezident nařídil prošetřit postup policie v kauze Janouškovy nehody	Lessy nařídil prošetřit postup policie v kauze Janoušek
26.3.2012	Neodstoupím, budu bojovat do posledního dechu, tvrdí Bém	Bém: Mandát nesložím, budu bojovat do posledního dechu
26.3.2012	Černochová převzala po obviněném Paluskovi vedení Prahy 2	Starostkou Prahy 2 se stala Černochová, nahradila Palusku
26.3.2012	Bém na půl roku přerušil členství ve straně	Bém požádal o pozastavení členství v ODS, věří v očistu jména
26.3.2012	Rozlučte se s ODS, vybízí pražská ČSSD zastupitele TOP 09 a nabízí podporu	Pražská ČSSD vyzvala TOP 09 k ukončení pražské koalice s ODS
26.3.2012	Nečas vyzval Béma k pozastavení členství v ODS. Nechte to na mně, vzkázal Bém	Nečas: Bém by měl pozastavit členství v ODS a odejít ze sněmovny
26.3.2012	Janoušek se přes právníky omluvil ženě, kterou srazil	Janoušek se prostřednictvím právníka omluvil sražené ženě
26.3.2012	Svoboda: Být Bémem, pozastavím členství v ODS	Svoboda: Na místě Béma bych pozastavil své členství ve straně
26.3.2012	Nespokojenost s politickou situací je drtivě vysoká, nejhůře si stojí Sněmovna	CVVM: Největší důvěru Čechů má obecní zastupitelstvo a prezident
26.3.2012	Nejvyšší státní zástupce chce znovu sesadit Rampulu	Zeman podal nový návrh na odvolání Rampuly
26.3.2012	Eliška Wagnerová chce za Zelené kandidovat do Senátu	Bývalá ústavní soudkyně Wagnerová chce být senátorkou za zelené

26.3.2012	Šnajdr ani Horák o posty ve VZP zatím nepřijdou	Rada VZP o odvolání Horáka se Šnajdrem kvůli Janouškovi jednat nebude
27.3.2012	Ministra Pospíšila prověřuje policie	LN: Ministra Pospíšila prověřuje policie kvůli koupi semináře
27.3.2012	Totálně zpackaná akce, ukázala kontrola vyšetřování Janouškovy nehody	Co zjistila kontrola postupu policie v případě Janouška
27.3.2012	Jednání komise o odposleších zkrachovalo, nepodařilo se vyšachovat poslance z ABL	Komise pro BIS přerušila jednání o odposleších Béma a Janouška
27.3.2012	Lidé nejvíce věří Klausovi a Rychetskému	CVVM: Češi nejvíce věří Klausovi, důvěra v něj ale stále klesá
27.3.2012	Pitra dopraví do Česka policie, ministerstvo obdrželo oficiální vyjádření švýcarské strany	Pitr se vrátí ze Švýcarska do Čech, policie zajistí jeho převoz
28.3.2012	Šluknovsko se dočká nové pořádkové jednotky, policie našla peníze	V Ústeckém kraji vznikne speciální pořádková jednotka
28.3.2012	Vláda dala zelenou zákonu o referendu, hlasovat by ale musela polovina voličů	Vláda schválila zákon o obecném referendu, ČSSD se nelíbí
28.3.2012	Kalkulačky znalosti nenahradí, horoval Klaus za povinnou maturitu z matematiky	Matematika je důležitá, mělo by se z ní povinně maturovat
28.3.2012	Místo školství mohou miliardy ušetřit jiná naše ministerstva, tvrdí věčkáři	VV: Místo školství mohou miliardy ušetřit jiná naše ministerstva
28.3.2012	Slunečný den přinesl teplotní rekordy, na Moravě naměřili i 22 stupňů	Teploty vystoupaly nad 22 stupňů, padly teplotní rekordy
28.3.2012	Šéf pražské policie Vondrášek kvůli Janouškově nehodě zatím	Šéf pražské policie Vondrášek nerezignuje, vyčká závěrů inspekce

	nerezignuje	
28.3.2012	Janoušek vyvázne s podmínkou a Béma poslanci nevydají, myslí si bookmakeři	Bookmakeři míní, že Janouška odsoudí k podmíněnému trestu
28.3.2012	Poslanci chtějí pro lyžaře zákon, jak mají jezdit na sjezdovkách	Poslanci chtějí stanovit zákonem pravidla pro lyžaře
29.3.2012	Dobeš osočil vedení VV z farizejství	Dobeš kritizuje ministry VV: Byly jim bližší jejich židle než program
29.3.2012	Být Nečasem, stáhnou se do kláštera a kaju se	Na Nečasově místě bych se kvůli Bémovi kál
29.3.2012	Já prostě odpálím Bárta, říká Kočí na nové nahrávce. Podle VV chystala kšefty s koalicí.	Podle VV Kočí jednala s TOP 09 a ODS o puči ve straně
29.3.2012	Senioři vyjdou do ulic, nelíbí se jim pomalé zvyšování důchodů	Důchodci budou 30. května v Praze demonstrovat proti škrtům
29.3.2012	Dohodli jsme růst penzí, vyšší daň jsem potvrdil omylem, omluvil se Kalousek	Ekonomičtí ministři se zřejmě blíží dohodě nad valorizací důchodů
29.3.2012	Pospíšil znovu usiluje o odvolání Rampuly, doplnil kasační stížnost	Pospíšil doplnil kasační stížnost v kauze odvolání Rampuly
30.3.2012	Zpoplatněme výjezdy k prkotinám, navrhuje hasiči Kubicemu	Hasiči kvůli škrtům navrhuje zpoplatnění některých služeb
30.3.2012	Klaus přijal Dobešovu demisi, pochválil jej za práci na ministerstvu	Klaus přijal demisi Dobeše, před ministerstvem slavili studenti
30.3.2012	Drobilův exporadce Knetig půjde kvůli nepřímému uplácení opět k soudu	Případ Drobilova exporadce Knetiga míří opět k soudu
30.3.2012	Bém se chce sejít s Nečasem kvůli podpoře vládě, ten ho odmítá	Bém chce s Nečasem mluvit o své další podpoře koaliční vlády
31.3.2012	Audi, v němž odjel Janoušek od policie, bouralo před lety s Paroubkem	Vůz, kterým odjel Janoušek od policie, používala dřív ČSSD

31.3.2012	Jarolím tlačí grémium VV k odchodu z vlády	Jarolím dopisem vyzve grémium VV k odchodu z vlády
31.3.2012	Praha se poprvé připojila k Hodině Země	Praha se poprvé připojila k Hodině Země